

**незалежная
газета**

П Е Р Ш А Я Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Прыватнае прадпрыемства «Суродзічы». Выходзіць штотыднёва, у серады

Палітбюро-2009

Аляксандар Фядута распачынае цыкл публікаций пра самых уплывовых асобаў з атачэння Аляксандра Лукашэнкі. **Старонка 8.**

У НУМАРЫ

Лукашэнка — лідэр на бязрыбі

Вынікі свежых сацыялагічных даследаванняў аналізуе Аляксандар Класкоўскі.
Старонка 5.

Код 1989

Часам у гісторыі за год адбываєща болей кардынальных зменаў, чым за папярэднія дзесяцігодзі. На нашай памяці такім быў год 1989-ы. Піша Віталь Тарак. **Старонка 13.**

Любанскі сіндром

Два гады таму на аўтапалігоне Любанска га сельскагаспадарчага ліцэю знайшлі цела навучэнца Сяргея Макарэвіча. З 2003 да 2007 году некалькі ліцэйстаў зрабілі сабе смерць. Піша Сямён Печанко. **Старонка 7.**

**Маршруты па Беларусі:
Балдук тон амур**

Лынгупішчына — край Блакітных азёр, паганскіх капішчай, фантастычных краявідаў. І на кожным кроку тут — «французскі след». Піша Павал Касцюковіч. **Старонка 11.**

«Будзе час, калі я адкажу на пытанні»

заяўшы міністр унутраных справаў Уладзімір Навумай у часе прэс-канферэнцыі (на фота), пасля таго як 5 красавіка яго адправілі ў адстайку. Афіцыйная трактоўка — праз стан здароўя. **Старонка 3.**

Сказаць, што гэтая падзея стала нечаканасцю, нельга: яе чакалі ўжо даўно. Сваю пасаду Навумай займаў як ад верасня 2000 года, калі замяніў на ёй Юрыя Сівакова. Да гэтага ўраджэнец Смаленску Навумай займаў пасады камандзіра специяльнага падраздзялення па баражбе з тэрарызмам «Алмаз», а таксама начальніка службы біспекі Лукашэнкі.

Паводле адной з версій, адстаўка могла стаць вынікам барацьбы вектараў у атачэнні Аляксандра Лукашэнкі штурмам самім. Уладзімір Навумай быў апошнім з падраздзяленаў у датычнасці да знікнення вядомых апазыцыйных палітыкаў і журналистаў, які займалі высокую публічную пасаду.

Вартаглізничыць таксама, што на мінульым тыдні ў інтэрнэце з'явіўся адкрыты ліст на імя міністра ўнутраных справаў нібыта ад ягоных падначаленых. У лісліце рэзка крытыкавалася праца Навумава. У прыватнасці, там адзначалася: «Сённяшніе жыццё міліцыінтаў — гэта штодзённае адчуванне маральний непадцягнутасці кожнага міліцыянетра, штодзённыя абразы на наш адрес. Вы ставіцеся да нас як да пагалоўя, Вам нецікаўна по-бытавыя і матэрыяльныя праблемы ведамства, якое Вы ўзначальваете». Гэты невядома кім напісаны ліст і мог быць апошнім краплій у абрутнаванні адстайкі. Маўляю, голос народу патрабуе. А міністр да-пушціў, каб такое пісаці.

«Наша Ніва» з'яўляецца ў кіесках у Мінску ў сераду ад абеду, у рэгіёнах — у чацвер. На газету можна і падпісацца — глядзі **старонку 2.**

Працяг на старонцы 3.

БЕЛСАТ tv
BELSAT

**25 САКАВІКА АДКРЫВАЕМ
НОВЫ ЭТАП**

**ЦЯПЕР ПОЎНЫ ІНФАРМАЦЫЙНЫ
СЭРВІС — СА СПОРТАМ
І НАДВОР'ЕМ ШТОДНЯ А 21:00**

**Шурай на сладарожніках
SIRIUS і ASTRA**

www.belsat.eu

АБ'ЕКТЫ 21:00

ЗАЎСЁДЫ ПОЎНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ, БЕЗ ЦЭНЗУРЫ

«Будзе час, калі я адкажу на пытанні!»

Праця са старонкі 1.

А яшчэ перад гэтым, у лістападзе летась, быў гучнай кампуштнай справа, у якую быў ўцягнуты наемнікі Навумава. Ужо тады красла пад міністрам пахіснулася, але Лукашэнка абмежаваўся толькі папярэджаннем на adres міністра.

Працай ведамства Навумава людзі былі незадаволены ў суязі з усесагулінай дактыласкапіяй па справе выбуху 4 ліпеня. Дарэчы, МУС так і не падышло да раскрыція гэтага злачынства. Адзінае, што заявіў Навумава перад адстаўкай: за выбухам мог стаяць або шаленец-адзіночка, або нейкая таемная арганізацыя. Але не ўдакладніў, што заяна.

За час знаходжання Навумава на пасадзе міністра ведамства неаднаразова запляміла сібе ў барацьбе з ініцыятывамі. У 2006 годзе байды Навумава разагнайлі Плошчу, тады ж быў арыштаваны Аляксандар Кацулін. Міліцыю шматкроць выкарыстоўвалі падчас разгону вулічных акцыяў апазіціі і для палітычнага застрашэння. Успамінаеца, як Навумава асабіста камандаваў разгонам мітынгу прадпрымалінікай 21 студзеня, паказваючы пальцам, каго менавіта траба затрымаваць.

Цікава, што афіцыйная трактоўка звальнення гучыць «праз стан здароўя». Ханца яшчэ ў пачатку сакавіка на прэс-канферэнцыі да Дня міліцыі Навумава усур'ё разважаў пра магчымасць узыходжання на Эвераст. А летась ён здэйсніў стокіламетровую пешую прагулку вакол Нарачы. На Мінску ён таксама амаль заўсёды гуляў выключна на сваіх двое. Толькі ў раджках выпадках скарыстоўваючы транспарт. Як малады, гуляў у хакеі.

Гэта не першыходзіла рэдактару «Советскай Беларуссіі» Паўлу Якубовічу заявіць у інтэрв'ю радыё «Свабода»: «Насамрэч міністр быў дастаткова хворым чалавекам, і са

Навумава ўсё яшчэ камандуе, але ўжо толькі хакеістамі.

студзеня разы трох ляжаў у шпіталі, прычым на 10–12 сутак. Так што дэвізін гадоў здаюцца не прывабілі, і таму Уладзімір Уладзіміравіч Навумава зволыніўся. Думаю, што нікіх наступстваў быць не можа, паколькі да замежнай палітыкі ён увогуле не меў дачненняў, і да ўнутранай таксама адносна ягона газданнення.

Магчыма, што адбіліся на здараўі праблемы з сном. Навумава неік прызначаўся журналістам, што не можа спакойна спаць, пакуль не раскрыце злачынства 4 ліпеня. А яшчэ свой негатыўны адбітак магла зрабіць праца па выходных і святы. Ён таксама расказваў, што не любіць Новы

год, бо ў яго немагчыма працаўца. Вось так гараць людзі на праці.

Так супала, што акурат у дзень звальнення Навумава ў Мінску пачынаўся юніёрскі чэмпінат свету па хакеі ў дызінзе «В». Журналісты, вядома ж, скарысталі момант, каб заціць былому міністру пытанні адносна ягона газданнення.

«Я не хацеў бы сёняні адказваць на пытанні, не звязаныя з хакеем. Будзе час, калі я адкажу ж на пытанні», — сказаў У.Навумава. «Сёняні я заняты толькі хакеем. Вы разумееце, наколькі для мяне гэта важна. Напэўна, пройдзе гэты чэмпіянат, і я да вясных паслут».

Нагадаем, што нават пасля звальнення Навумава працягвае займаць крэслі старшыні федэрацыі хакею, любімага спорту Лукашэнкі. «На хакеі, я думаю, ўсё для мяне будзе вырашэнца пасля 15 мая. Я для сябе такую дату пастаўіў. Я цяпер буду разам з усімі ўдзельнічаць у праекце нашай заяўкі, у выступленні нашай зборнай на чэмпіянате свету, а потым буду думаць наконт таго, прасіць заставаца ў хакеі або ўсё-такі адпачыць. Па хакейных пытаннях я для сябе яшчэ не вырашыў», — сказаў У.Навумава.

Дарэчы, своеасабліва развітанне міністра таксама адбылося на хакеі. У пятніцу падчас

уручэння кубку чэмпіёна Беларусі Уладзімір Навумава выглядаў вельмі змрочна. Звярнула на сябе ўвагу то, што разам з Навумавым уручаль кубак не выйшаў Лукашэнка, хоць таксама быў на матцы. Напэўна, ёсё ўжо ведалі пра будучую адстаўку.

Сам Лукашэнка праз пару дзён падчас візіту на Гомельшчыну патлумачыў адстаўку Навумава жахлівай стомленасцю міністра.

Такая адстаўка будзе прыемнай для Еўропы. Навумава быў апошнім беларускім чыноўнікам са спісу невыязных, які працягіваў знаходзіцца на міністэрскай пасадзе.

Зміцер Панкавец

Расійская ТВ стала трохі менш

І красавіка ў Беларусі спынілася трансляцыя шэрагу расійскіх тэлеканалаў. У прыватнасці, кампанія «Космас ТВ» больш не мае ў пакетах сваіх паслуг

тэлеканалаў «РЕН ТВ», «Первый канал. Всемирная сеть» і «НТВ-Мір».

У «Космас ТВ» рапшэнне патлумачылі тым, што гэтыя тэлеканалы праства не атрымалі дазвол на далейшую вішчаніне, не парушілі праў закону, але яшчэ дазвол на ўсім даваўся апільковы тэрмін трох месецяў. «Некаторыя СМИ каментуюць гэту ситуацію як палітычнае раешэнне, але мы так не лічым», — падкрэсліла прафесійны кампаніі Алены Клобукова ўніверсітэтскі агенцтва БелААН.

Цікава, што спыненне вішчання ў Беларусі расійскіх тэлеканалаў супала з іншадзней перадачай па «РЕН ТВ». «Тыдзень з Марыянай Максімовічай», у якой быў паказаны сюжэт, прысвечаны асабістаму жыццю Аляксандра Лукашэнкі. Прывкладна ў той самы час на «Первом» каманле. Всемирная сеть» выйшла праграма «Пражэктарперысхілтан», дзе так-

сама з'явіўся жарт пра Лукашэнкі. Прычым з варыянты праграмы, што транслювалася тэлеканалам АНТ, яна была выразана.

Ціпер тэлеканалы «РЕН ТВ», «Первый канал. Всемирная сеть» і «НТВ-Мір» будуть заменены іншымі, больш лагоднымі, якіх не дазваляюць сабе таіх фрэйловыяцасцей у дачыненні да Лукашэнкі, але таксама расійскімі. Напрыклад, «Весты 24 часа», «Мір. СНГ».

Рапшэнне прыпыніць трансляцыю папулярных тэлеканалаў выклікала негатыўнуюreakciju пасольства Расіі. «У Расіі не выключаюць ідеалагічнай падставы ў ражніні беларускага боку адключыць тэлеканалы. Расійскі бок рабіць такую выснову з фактам, якія ва ўсіх перад вачамі. Расійскі тэлеканалы замянілі на расійскія ж, толькі замянілі інфармацыйна-аналітычныя на інформацыйна-забаўляльныя. Напрыклад, «Россия. Вечты 24 часа» кругласутчна гоняць факты, без аналітыкі. А на тых каналах, як «НТВ-Мір» і «РТР-Планета» нейкі аналітычныя аўтарскія праграмы прысынчылі», — заявіў супронік пасольства.

Варта адзначыць, што за апошнія гады вішчанне расійскіх тэлеканалаў у чыстым выглядзе становіўца даступнае для жыхароў Беларусі толькі праз спадарожніковую і кабельную тэлевізію. Тэлеканал АНТ замяніў сабой расійскі ОРТ, СТВ — «РЕН ТВ», праз беларускую мадэрнацию праходзіць тэлеканалы НТВ і «Россія». Да апошнія часу ўсім быў даступны толькі ТВЦ, але яго вішчанне было прыпынена яшчэ раней.

На сайце afn.by слышыць па забароненых тэлеканалах ліе пракрамлёнскі палітолог Андрэй Суздаліцай. Ён пісаў, што Беларусь у яўгавіні парадку выйшла з азданай з Расіій інформацыйнай прасторы, і расійскіх тэлеканалаў у сініковай больш не засталося.

Вечарам у нядзелю ў сваіх аналітычных праграмах беларускія дзівяжаныя тэлеканалы быў вымушаныя апраўдацца за таі крок. Яны паведамілі, што гэта ніякай не палітыка, а ўсё аргументавана эканамічнымі інтарэсамі.

Міжтым, ні ў адной кабельнай сетцы краіны ніводнага беларускамоўнага тэлеканала.

«Чарнобыльскі шлях-2009»: Ад Акадэміі навук да капліцы на Карадзянавай

2 красавіка была пададзена заяўка на правядзенне трохдзённай жалобнай вілчай акцыі на 26 красавіка (нядзеля) «Чарнобыльскі шлях».

Яе зяйўнікамі сталі прафстадыўні Партыя БНФ Лівон Барычевіч, Вінцук Вячорка, Віктар Гашкевіч, лідар ПКБ Сяргей Калікін і старшыня АГП Анатоль Лібедзька.

Старшынём аргамітту па адзначэнні гадавіны трагедыі ў Мінску стаў Віктар Гашкевіч, у рэгіёнах — Анатоль Лібедзька.

Зяйўнік просіць дазволіць ім акцыю па наступным маршуру: збора 1200 напіціўцыяў Акадэміі навук, потым пешкі прастектам Незалежнасці да плошчы Якуба Коласа — вуліцы Харужай — Багдановіча — Кульман — перасынне Арлоўскай і Карадзянавай. Чарнобыльскія капліцы стане канчатковым пунктам.

Са словаў наемніка старшыні Партыі БНФ Вінцука Вячоркі, акцыя захавае свой першапачатковы сэнс, але будзуль на ёй і палітычныя лозунгі.

Моладзь у Малдове дабілася перападліку галасоў

Еўракамуністы перамаглі на парламенцкіх выбарах у Малдове, але апазіцыя лічыць вынікі нацгнутымі.

Другое і трэцяе месца занялі праеўрапейскія ліберальныя партыі.

Выбары прыйшлі ў нядзель. Партыя камуністы Рэспублікі Малдова, якую ўзначальвае прэзідэнт краіны Уладзімір Варонін, набрала 49,9% галасоў.

Правыя Ліберальна і Ліберальна-дэмакратичныя партыі — 13% і 12% галасоў, звязаны з Масквой альянс «Наша Малдова» — 9,9%.

Вынікі падліку трохі розніца ад вынікаў экзіт-полу, паводле якога камуністы набралі толькі 44%.

Камуністы атрымліваюць 59 ці 60 ман-

датоў з 101 у парламенце. Для абрання прэзідэнта (патрабуецца 61 мандат) ім спартрэбіца падтрымка прынамсі некалькіх апазіцыйных депутататаў. Прэзідэнт Уладзімір Варонін адбіў два тэрміны і паводле канстытуцыі не можа балатавацца на трэці тэрмін.

Усе чатыры партыі, што прыйшлі ў новы парламент, выступаюць за паскарэнне інтэграцыі Малдовы ў Еўрасаюз.

Цікава, што Хрысціанска-дэмакратичная народная партыя Малдовы, былы Народны фронт краіны, на гэты раз у парламент не трапіла. Яе электарат не ўспрыніў таго, што яна нефармальна падтрымлівала камуністычны ўрад, і аддаў галасы маладым ліберальным партыям.

Апазіцыйная партыя млява абінавачвалі камуністу ў выкарыстанні адміністрацыйнага рэсурсу на выбарах, аднак

міжнародныя назіральнікі призналі выбары свабоднымі. Даволі нечакана, аднак, незадаволенасць камуністамі выплеснулася на вуліцы, і 7 красавіка ўзбунтавалася моладзь. Пад лозунгамі «Далоў камуністамі!», «Мы не будзеў!», «Мы не будзеў!» і «Жыве ўз'яднанне з Румыніяй!» на тоўшчы атакаваў прэзідэнтуру і парламент і захапіў іх. У выніку ўлады вымушаныя былі пагадзіцца на перападлік галасоў.

МВ

СЦІСЛА

За кватэрамі таннеюць хаты й дачы

Падзенне цэнаў пры іх піку ў 2008 годзе склала ўжо да 30%. Рынкі змяркуюць, што гэта яшчэ не дно, і зніжэнне рынку можа працягнуцца як да моманту аднаўлення крэдыставання.

Беларусь адмовілася выдаць кс. Бульку

Пра гэта паведаміла праукратура Інгалінскага раёну Літвы. У адказе, які яна атрымала з Генпрокуратуры Беларусі, гаворыцца, што выдача піарчыка ў законам краіны.

Кёлен Юозас Булька атрымаў беларускае грамадзянства 10 гадоў таму.

У кастрычніку 2008 г. літоўская праукратура аўбівіла 83-гадовага святара ў ёўрапейскі вышук, абінавачваючы яго ў генапыдлозе. Паводле версіі літоўскіх прауктораў, у пачатку 1950-х Ю.Булька супрацоўнічаў з савецкімі ўладамі, дапамагаючы ім высочыць і забіваць партызан, якія ваявалі супраць савецкай улады.

Аўтобус з партыяй зброя

затрыманы на беларуска-украінскай мяжы. 2 красавіка ў пунце пропуску «Макраны» ў пасажырскім «Ікарусе» ўніі пад запасное кола знайшлі 15 пісталетаў Макараўа з магазінамі, ручны кулемёт Калашнікава калібра 5,45 мм і іншую зброю.

10 гадоў, як памёр Карпенка

Ён адышоў раніцай 6 красавіка 1999 году, раптоўна і загадкова. Пасля роспуску парламенту ў лістападзе 1996 году да самай смрті ачольваў «ценівяў» ўрад апазіцыі.

ГАСПАДАРКА СЦІСЛА

Мясніковіч прапануе рынакавыя реформы

«Сёння прадукцыі на складах назапасілася на 2 млрд даляраў, а 900 тысяч чылавек працаходзілі на населенніцтва інде не працуюць і не вучачца», — прызнаў у інтэрв'ю «Інтарфаксу» патрэйэр беларускай наменклатуры, які выконвае функцыі кіраўніка Акадэміі науک. Што рабіць? Мясніковіч прапануе 1) зняць абмежаванні на апіту высокапрадукцыйнай працы, 2) вызваліць цалкам ад падаткаў новаствораныя працдрыўствы ў проблемных раёнах, 3) стымулюваць куплю беларускіх тавараў у краіні. І наставаў 4) актыўней працдаваць насељніцтву і бізнесу зямлю. Гэта фактычна праграма рынкавых реформаў.

Афшор для вытворцаў легкавых аўтамабіляў на тэрыторыі Беларусі

Аляксандр Лукашэнка 4 красавіка падпісаў указ № 175 «Аб мерах па развіціі вытворчасці легкавых аўтамабіляў». Згодна з ім юрдычныя асобы, якія заключылі з Міністэрствам прамысловасці пагадненне аб умовах вытворчасці легкавых аўтамабіляў, будуть на працягу трох гадоў вызваленыя ад вылічэння і выплаты падатку.

Беларусь прапанавала ўгоду своні Нямеччыне

Беларусь прапанавала заключыць угоду з Нямеччынай на ўзор аналагічнай, заключанай у першай палове сакавіка з Кітаем. Расія ад такай прапановы беларусы пакуль адмовілася.

Невясёлае лідэрства

Па выніках першага кварталу 2009 году Беларусь стала лідэрам сярод краін былога СССР па тэмпах росту афіцыйнага курсу даляра ЗША да нацыянальнай валюты. Афіцыйны курс даляра ў Беларусі вырас за гэты перыяд на 28,95%, з 2200 да 2837 рублёў.

МВ

МВ

Фото: УМІДА

Лукашэнка – лідэр на бязрыб'

Беларусы не ідэалізуюць тых, хто кіруе краінай, але не ведаюць нікога іншага. Піша **Аляксандр Класкоўскі**

Паспаліты люд натапырыўся. Шок студзенскай оба-на-дэвальвацыі спадрэдзіў трывожных чаканні. 55,5% беларусаў, аптытаных сацыёлагамі НІСЭПД у сакавіку, лічачи, што сёлета можа быць яшчэ адна разка дэвальвацыя.

Тая ж, што грымнула 2 студзеня, значна адбліася на матэрыяльных становішчах 45,5% распандэнта, назначна закрыва-нула 35,4%. Напіяднічная заявы ўладаў, што абвалу не будзе, калі дзвін трацін (64,2%) на-шых суйчыннікай кваліфікуюць як падман. 42,4% пасля гэтага сталі меней давяраць уладам.

Увогуле беларусы, мякка ка-жучы, не ідэалізуюць тых, хто кіруе краінай.

Адносясна большыня (37,5%) лічыцца, што ў Лукашэнкамі атаченні – шэрыя, пасіўныя і недастатковыя кваліфікаўаныя кадры. 43,5% перакананы, што ва ўладзе – людзі злакапочаныя выключна ўласным дабравы-таем і кар'ерам.

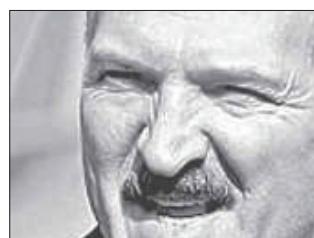
Нарошчане, на першым месцы сярод імаверных прычын стварэння нащумелай Грамадской кансультатыўнай рады на чале з Макеем, паводле версіі аптытаных – жаданне атрымаць чарговыя крэдыт МВФ!

Толькі 17,3% беларусаў мяр-куюць, што імі кіруе добрая каманда палітыкай, якая вядзе краіну правильным курсам. Але пры гэтым – вось ён, беларускі парадокс – прыхільнікі ўлады болей, чым праціўнікі: 32,8%.

ЦЫТАТЫ

«Хто не выконвае задання, павінен быць на вуліцы»

Аляксандр Лукашэнка запатрабаваў павышэння дысцыпліны працы на кожным працоўным месцы: «Хто не выконвае вытворчае заданне кіраўніка, павінен быць на вуліцы. Гэта тычыцца любога працоўнага чалавека».

«І ЕГУ ўжо як такога няма»

Міністр адукацыі Аляксандр Радыкоў пра вяртанне Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітету ў Беларусь: «Мы не разглядаем пытанне аб вяртанні ЕГУ ў Мінск. Паводле належнай у мене інформацыі, увогуле і ЕГУ ўжо як такога няма, таму што ў вялікіх цяжкасцях з фінансаваннем іншыя фактары».

(іх глядзяць 85,6%).

Што да Лукашэнкі, то ягоны электаральны рейтинг, наступнік прагнозам палітычных праць-нікай (маўляй, крэзі з дэвальвацыяй адгукнуцца!), ад снежня да сакавіка практична не пахіснуўся: быў 40,2%, стаў 39,2%.

Феномен адносна высокай падтрымкі яго ў беларускім грамадстве 44,2% аптытаных тлумачаць немудрагелістам: «Проста німа нікога іншага, хто быў бы лепшы». Паказалы, што толькі 15,1% матывуюць тэлефонавыя рэйтынги назінаманія прэзідэнта ягонымі асабістымі і дэлавальнымі якасцямі. Яшчэ менш – 13,1% бацьчы прычыну ў рэальных поспехах і дасягненнях афіцыйнага кіраўніка.

Такім чынам, мы бачым трывалы ідалагем, што ў краіне – адзін палітык. З аднаго боку, беларусы з іх цвяроз-крытычным мысленнем зусім не аба-гаўляюць Лукашэнку (як і ўсю кіроўную каманду). З іншага боку, за 15 гадоў амаль што палаве нашых сутрагадзян ублі ў галовы, што выбару німа.

Таму сёня крытычна важна, каб у краіне з'яўляліся хайні проблемскі канкурэнтны палітыкі. І другое – развіціе недзяржажаўных СМІ. Не выпадкова кіроўная візірка так злонісця разагує нават на радыкульнае патрабаванні Еўропы ў гэтых галінах.

Лукашэнка ж, як вынікае з аптынання, не цар, не бог і не герой, а проста – лідэр на бязрыбі. Бязрыб'е ж не таму, што ў нас краіна зломкай. А таму, што 15 гадоў усе палітычныя альтэрнатывы глушылі тыповы ба-каньеўскімі спосабамі.

Некаторыя вынікі аптынання грамадскае думкі, праведзеныя сацыёлагамі з НІСЭПД.

I. Ці была дэвальвацыя 2 студзеня нечаканай для Вас?

Была абсалютна нечаканай	55.2%
Я не выключаю, што яна можа быць	30.9%
Я быў пэўны, што дэвальвацыя будзе	12.5%
Німа адказу	1.4%

2. На Ваш погляд, ці магчымая да канца 2009 году яшчэ адна рэзкая дэвальвацыя беларускага рубля?

Так	55.5%
Не	25.3%
Цяжка адказаць / Німа адказу	19.2%

3. На Ваш погляд, якія прычыны стварэння Грамадска-кансультатыўнай рады? (магчымы больш за адзін адказ)

Каб атрымала чарговыя крэдыт ад Міжнароднага валютнага фонду	28.7%
Ба ўмовах крызісу патрабовы грамадскі дыялог	27.0%
для выпрацоўкі эфектуўных антыкрызісных рашэнняў	21.9%
Каб зняцца сацыяльную напругу ў краіне	1.0%

4. Як Вы расцінілі б людзей, што цяпер ва ўладзе?

Гэта людзі, заклапочаныя толькі сваім матэрыяльным дабрабытам і кар'ерай	43.5%
Гэта сумленныя, але слабыя людзі, якія не умеець распараціца ўладай і забяспечыць парадак і пасядоўны палітычны курс	12.7%
Гэта сумленныя, але малакампетэнтныя людзі, якія не ведаюць, як вывесці краіну з эканамічнага крызісу	11.9%
Гэта добрая каманда палітыкай, што вядзе краіну правильным курсам	17.3%
Німа адказу	14.6%

5. Ці адчуваеце Вы сябе еўрапейцам, адчуваеце сваю прыналежнасць да культуры і гісторыі еўрапейскага грамадства?

Так	37.1%
Не	52.8%
Цяжка адказаць / Німа адказу	10.1%

6. Як Вы лічыце, ці павінна Беларусь, следам за Расіяй, прызнаць незалежнасць Абхазіі і Паўднёвой Асіеці?

Так	44.6%
Не	7.7%
Мне ётка абыякава	37.1%
Цяжка адказаць / Німа адказу	10.6%

7. Кали б заўтра адбыліся выбары прэзідэнта Беларусі, за каго б Вы прагласавалі? (адкрытае пытанне)

09'05	11'06	09'07	03'08	06'08	09'08	10'08	12'08	03'09
A.Лукашэнка	47.3	49.7	44.9	42.5	38.9	42.5	40.6	39.2
A.Касюлин	1.8	3.5	3.2	5.2	4.8	5.2	2.9	5.0
A.Мінікеvič	1.4	10.3	12.3	8.8	6.4	6.2	2.9	3.6

Тэст для Абамы і ўсіх людзей Вольнага свету

Запуск ракеты Паўночнай Карэй ставіць перад Абамам выклік: як абыходзіцца з таталітарнымі рэжымамі. Ад адказу залежаць паводзіны іншых праціўнікаў Захаду.

Праграмны выступ Абамы ў Пражскім Градзе адбыўся адразу пасля запуску Паўночнай Карэй шматступенчатай ракеты. Ракета тая на арбіту не вылецела. Гэта не зашкодзіла паўночнікамарскай прааганізацыі цвердзіць, што краіна пасляхова запусціла спадарожнік і ён транслиеў гімні ў гонар Кім Ір Сена і Кім Чэн Ира.

«Гэтая правакацыя пацвярджае, што неабходна дзейнічаць, і не толькі на Радзе Бяспекі ААН, якая адбудзеца сёння. Неабходна расчуча супрацьдзейніцаў распаўсюджванню такіх

узбраенняў. Правілы мусяць безумоўна выконвацца. Парушэнні правілаў мусяць безумоўна карацца. Прамоўленыя словамі, – сказаў Абама ў прысутнасці трыццаці тысяч слухачоў.

Але што ў рэальнасці можа Амерыка? Нанесці нечаканы ўдар па карэйскіх палігонах? Гэта пярэчыла б лініі Абамы на мультылатэралізм і перавагу дыпламатыі перад венімі сродкамі.

Спыніць паастаўкі прадуктаў і паліва ў Каэлю? Кімада гэтага не прывыкаць. Выбар сродкаў у ЗША насамрэд абмежаваны.

Абама падкрасліў, што ўсе нацыі павінны абыядыца, каб прымусіць карайцаў змяніць курс. Аднак Кітай ухіліўся ад асуджэння карайцаў. Расія таксама

гандлюеца.

Абама, пібы Гарбачаў у 1980-я, у Празе выступіў з планам вызваленія свету ад атамнай зброі.

План прыгожы – застаецца пытаннем, як пракантроліяваць, каб хтосьці пойтакі не збудаваў сядзеядарны арсенал, пакуль іншыя здолі свае на захаванне.

Вольны свет павінен быць моцным, каб свабода выжыла. Такі вывад можна было зрабіць яшчэ ў часы барацьбы з Гітлерам і Сталіным.

Пра рэальнай эффектунасць абамаўскай палітыкі «мяккай сілы» можна будзе меркаваць у tym ліку па здолнасці Абамы спыніць пакуты карайскага народу, які ўволіў спазнай радасці жыцця пры таталітарызме.

Барыс Тумар

Дзякую, «Гомель». Брава, «Юнацтва»

Што дзеялася вакол лёду
на апошнім матчы
хакейнага фіналу, апісвае
Зміцер Панкавець.

Які ёсё ж цудоўны фінал быў у сёлетнім чэмпіяне Беларусі! У ім столькі ўсяго, што і не пералічышь.

Пасля чацвертай гульні серы маля хто сумніваўся, што «Гомель» стане чэмпіёнам. Пасля ліку 3:1 у наўшым першынстве яшчэ нікто не адыхаў. Аж каманда Міхаіла Захараўа сабралася ў патрабны момант і даказала, што ў хакей гуляюць да апошняй хвіліны.

Такая развязка і такая драматургія! Як у галіўдскім фільме каманды давялі серы да заключнай сёмы гульні. Іе пераможца атрымліваў усё. Матч нават перанеслі з чеснага катка ў парку Горкага ў больш прасторны Палац спорту на Нямізе, хоць і давялося там адмініць адно мерапрыемства.

Толькі паспейшайці ўнутр палацу, як сутыкнёшся з праблемай — на месцах, што былі напісаныя на блістах, сядзелі... бэрэсмёўцы. А вядомы з суду над Аляксандрам Баразенкам актыўіст лукамолу Уладзімір Цюхай не пускаў уладальнік запаветных квіткоў на законныя месцы.

Маўліў, Мінгарыканкам забраніраваў іх для БРСМ. Найбóльш нахабныя, я ў тым ліку, усё ж сагналі маладзёжу з месцаў, нигледзячы на ўсё кропкі Цюхая, але ладная частка людзей так і глядзела хакей стоячы, хоць і заплацила за гэта грошы.

Навошта заганіць на матч моладзь, калі анілаг усё адно забяспечаны?

Логіку зразумела, што хакей на лізёзе, людзі крайне негатыўна пасставіліся да такой ініцыятывы дзіржэркай молодзі. Нехта ззаду гукаў, што і потым гэтыя людзі будуть сядзедзіць у выканкамах.

Фанаты «Гомелю» да выезду падрыхтаваліся выдатна. Клуб-

ныя сцягі (дзяржаўных не было), шалікі, майкі, транспаранты. «За вас уся краіна», было напісаныя на адным. На іншых быў прэзвішчы хакеістаў.

У тым ліку маладога брамніка Ігара Брыкуну.

Менавіта гэты 22-гадовы хло-пец і быў галоўнай дзеяйснай фігурай на лёдзе.

Мінчане ад самага пачатку пайшлі наперад, а «Гомель» стрымліваў атакі і имкнуўся адказаць вострымі контрвыпадамі. Часам, асаўліва ў другім перыядзе, вельмі ўдала. Брыкун жа, напэўна, заслужыў на права найлепшага хакеіста сустэрэчы.

Дзесяці на восмай хвіліне першага перыяду ў паляны з'явіўся Аляксандр Лукашэнка. Гледачы віталі яго не надта цепла.

Дарэчы, сышоў ён адразу пасля фінальнай сірэны, нават не павінішаваўши хакеістаў з чэмпіёнствам. Фатографы расказали, што ім была дадзеная строгая каманда кіраўніцкай краіны не здымна.

Хвіліны ішлі адна за адной, а шайбы хакеістаў не засківалі. Не дапамагалі нават выдаленні. Градус напружанасці рос з кожнай хвілінай.

Стала зразумела, што лёс сустэрэчы вырашыць адна шайба. Так яно і адбылося.

Ужо ў другой палове трэцяга перыяду «Гомель» за парушэнне правілаў застаўся ў меншасці. Не прыйшло і дзесяці секунд, як Кітарат змог скарыстацца колькаснай перавагай і адкрыў лік.

...А потым была радасць пераможцаў і смуток пасярдзельных паразу. Мінчане падкідалі на руках Міхаіла Захараўа, каманду якога выйграла ў фінальнай серы 4:3, а Аляксандру Андрэеўскому толькі і заставалася што супакоівацца сваіх хлоўщадаў. Яны зрабілі ёсё што маглі, але супернік аказаўся крывачку мацнейшым.

Усё ж хакей у Беларусі ёсць. І хакей прыстайнаў ўзроўню.

З перамогай, «Юнацтва»!

Зміцер Панкавец

Азаранка ўзніялася на 8-е месца ў рэйтынгу WTA

Гэтая 19-гадовая светлавалосая тэнісістка з мадэльнай зешніасцю становіцца самай пазнавальнай беларускай у свеце. Вікторыя Азаранка выйграла суперпрадстаўнічы турнір серыі WTA ў амерыканскім Маямі.

Беларуска Вікторыя Азаранка, што ў мінулу суботу выйграла прэстыжны турнір у Маямі, ўзніялася ў рэйтынгу WTA на восмое месца (была на 10-м).

Цяпер у Вікторыі 4670 балаў.

Серэна Уільямс захавала за сабой першае мес-

ца (у яе 9132 балы), далей ідуць Дзінара Сафіна (8951), Алена Дзяменцэва (7561), Елена Янкавіч (7290), Венус Уільямс (7042), Вероніка Званарова (6720), Ана Іванавіч (5174). Святлана Кузініцова, якую Вікторыя абыграла ва ўпартай барацьбе ў паўфінале, займае дзесяты радок з 4308 баламі.

У чэмпіёнскія гонцы 2009 году Вікторыя на-

огулі чацвёртая з 2290 баламі.

Наперадзе толькі Серэна Уільямс (3450), Вероніка Званарова (2460) і Алена Дзяменцэва (2315).

Дзіна Сафіна займае пяты радок, у яе 2051 бал.

МВ, ЗП

Заспелі ля аппарату

На Вілейшчыне спрабуюць выкараніць самагонаварэнне.

У вёсцы Татараўшчына ўчастковымі інспектарамі міліцыі РАУС быў на гарачым злодзеем самагонічык, які ў сваёй хаце як раз займаўся вырабам самагонкі. Затрыманы 50-гадовы мужчына, які не мае пастаўнага места працы, займаўся вырабам самагонкі фактычна на прымесовым узроўні. У парушальніку канфіскавана 35 літраў самагонкі, 3000 літраў брагі, а самагонны аппарат знишчаны.

Яшчэ адзін улоў — ля вёскі Казаны. Супрацоўнікамі РАУС

у лясным масіве падчас вырабу самагонкі затрыманыя жыхар вёскі Курынец і вілейчук, абодва беспрацоўні. У іх знайдзена 70 літраў самагонкі, а 2000 літраў брагі і самагонны аппарат знишчаны.

westki.info

З КАМЕНТАРОЎ НА NN.BY

Брагі і аппарат знішчылі, а 70 літраў што? Канфіскавана як рэчдок? :)

Прысуд вырабнікам гомасэксаульнага порна

якія ўтрымлівалі сетку порнастудый у Беларусі: ад трох да сямі гадоў турмы.

Транснацыянальная група (трое грамадзян Беларусі і двое — Расіі) аўбінаваўчаліся ў распавядзіце парнаграфічных матэрыяляў у Беларусі. Судзіў іх 2 красавіка суд Ленінскага раёну Мінску. Яны атрымалі ад трох да сямі гадоў турмы.

У порназдымках удзельнічалі каля 50 паўнолетніх і непаўнолетніх асобай мужчынскага полу з усіх рэгіёнаў краіны, паведаміла агенцтва «Інтэрфакс-Захад».

Два гады таму на аўтапалігоне Любанскае сельгаспцію злайшлі цела наўчэнца Сяргея Макарэвіча. Яго маці два гады беспасткіхова да-біваша экстремізм, бо не вершыць у афіцыйную версію смерці сына — самагубства. Паводле неафіцыйнай інфармацыі, з 2003 па 2007 год шэсць наўчэнцаў таго ліцэя зрабілі сабе смерць. Прокурор Любанскае раённага паштарыдзіў толькі трох выпадкаў, дадаўшы, што між сабой яны не звязаны.

«Няправільна асэнсаваў жыццёвую сітуацыю»

Большасць сем'яў маўкліва пры-
мала трагедыю. Толькі сям'я Мак-
рэвіча ўзялася высьвітляць ака-
лічнасці смерці, не даўшы веры афі-
цыйнай версіі пра самагубства.

Раніцай 7 сакавіка 2007 году на аўтапалігоне Любанская сельгаспіцю знайшлі павешаным 18-гадовага наўчэнца Сяргея Макаравіча. Як выяўліць з матэрыялаў следства, сядзіба барацьбы на месцы здадзення не было. Судмедэксперты з'явилися ў нязбожчыку цялесных пашкоджанняў ахрама стронголягічнай баразны на горле ад пяці. Следства выясціліла, што ўвечары 6 сакавіка С.Макаравіч выйшаў у кампанию братоў П., у тым ліку ў іх аўто. Пісі двое — Сяргей і адзін з

братоў, яго аднагрупнік. Вышкічы, у інтарэсе хлоцца запатрабавалі ад малодшых навучэнцы ў цыгарэты. Пры гэтым Сяргей нібыта пабіў двух хлоццаў, адзін з якіх ўцёк на двор лёгка апрануты. Было гэта апобачны. У цялак че́му за плячымі наядулаю спробу самагаубства, таму шукал яго вялікай групай разам з выкладчыкамі. Шукай і Макарэвіч. Сяргей сказаў тады, што ў выпадку чаго ў турму не пойдзе. Раніцай яго знайшли павешаным. Паводле следства, хлоцец не меў ворагаў ні ў Любани, ні ў Салігорску, адкуль прыхе́хал вучыцца. Справу закрылі, паличкічы, што «Макарэвіч С.А. здзейніў самагаубства, прычынай якога стала няправильнае асэнсанне жывецкой сітуацыі», то бок вышкіч, пабіў таварыша, спалохнуўся адказніці і наскакну на сібе руки.

«Мой сын хацеў жыць»

«За сорак дзён да таго ў ліцэі здалася падобнае наўчиначе – павесціся наувчэнец. Мы іра гэта з Сяргеем размаз'ялі. Ён не мог зразумець, як той мог прынесці такое горам мац!», – узгадае мама Сяргея Верас Басілеўна, уладальніца Ордону маці (адна выхавала пасцёра дзіцяцей). Кажа, што сын быў аптымістам, пасля вучобы збіраўся ўвойску, хоць мог і не служыць як дзіця ў шматдзятнай сям'і. Мары́я паступіць у ВНУ на завочнае, знайсці працу, ажаніцца, набыць жыгло. «Ен пісаў мне верпсы, не даваў пакункі з рынку самой несці», – кажа В. Маскоўская.

У дзені пахавання на твары члопіца з'явіліся плямы, подобныя да слюдоў юбці (паводле следчых — трупных плям), на руце родныя зауважылі невільницу рану. На ногахіах завуч ліцою сказала, што «калі б не барвовы легкавік, то нічога га не дарылася». Аўгут належала братам, з якім Сяргей быў у той вечар. «Пасля пахавання сабры сіна казалі, што яго маглі забіць», — кажа маці. Паводле яе інфармацыі, у той вечар наўчынец ўткё з інтэрнату не праз бойку з Сяргеем, а пасля канфлікту з выхавацельскай інтэрнату. Выхавацельца пашвердзіла гэта камісіі з абласнога аддзела адукациі. У матырзьліх следстві

**Сёлета ў
красавіку
Сяргею
Макарэвічу
споўніўся
621 год.**

**Вера
Макарэвіч:
«Ордэн
маці мала
дапамагае».**

ізтý момант апісаны інаки — сутычка з выхавальшчыкай была, але пакрыўдзаны студэнт вирнуўся ў інтэрнат, дзе натрапіў на п'яных хлоццаў. «У кішынёўскім Саргесе знайшли пачак з цыгарэтам, то наўшта яму было і ў неката адбіраць?» — кажа на гэта В.Макаровіч.

Родныя Саргяя насіцяржылі яго, што вопрекі на ім сіздела акуратна, як для чалавека, які, на логіцы, мусіць памерці ў канульсіях. Следад пяцілі, на іх думку, нехарастваўды добрахвотна павешання. Пятілі, як выйкaes з пратаколу, была завязаная досыць слаба. Хлопец быў недастатковы высокі, каб дацингнутца да кратагаў (следчыя не знайшлі падаконікі нічога, што могло бы дапамагчы яму ў гэтым), а пяцілі была замацаваная на двухметровай вышыні). Паводле супрацоўніц моргу, у Саргяя была зламаная рабіны. Следы нібыта сказаў ей, што гэтамагіі зрабіць пры перавозцы цела. Потым або ў тых слоўцаў адмовіліся, не было гэта зафіксавана і ў выніковай экспертызе.

Хлопца знайшл прыхынутым да пабеленай сцяны, каб самастойна завязаць вузел, яму трэба было ка-раскацана па сцяне, але куртка яго была чистая. «Ей мот і абстракцыя», — прыводзіць слова следчага В.Макаровіч. На вопраткі родныя заўважылы слады крывы, куртка была парваная, на спіне — след ад абутку. Красоўкі чистыя, хоць у пратаколе аглядзе лесца здарэння напісаны, што слады ад абутку на месцы трагедыі належалі Сяргею. Экспертныз, зладжаная толькі праз дзесяць месяців, назіраюць крывы на вопраткі пашвердзіла, але чыніць гэта кроў — дагэтуль невядома.

Сібар Сиргяе Т., які дацамагаў адвочыць цела ў морг, казаў, што ў хлопца, калі яго знайшлі, быў сагнутыя руки. Згодна з пратаколам руки быў апушчаныя долу. На суд не запрасілі свідкаў, высновы следства грунтаваліся на паказаннях людзей, якіх родныя Сиргяе пацаваў на датычнасці да яго смерці. Больнаасць тых, хто сведчыў на карысыць Макарэвічай, потым адмовіліся ад сваіх словаў. Пазней акно ў будынку на палігоне заскапілі цізляй, скены грантоўтнай памылі.

«Шукаць карані трагедый»

У красавіку 2008 году Макарэвіч аў наведала здымачная група праграмы «Зона Х». У Любані дырэктар ліцэю Мікалай Краснік парадзіў журналістам шукаць карані трагедыі.

КОЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

Каля гэтага будынку ў 2007 годзе знайшлі цела навучэнца.

ж мэркую, што перад смерцю яе сыну гарэлку малгі ўліць слай і прыгадаває слайды на ягоным падбародзі, падобныя на аўдзіткі пазногчай, і распухлы нос.

«Следчы ціснучы

большасць адмовілася ад сваіх подпісаў. Алену выклікалі ў прокуратуру неаднойчы. «Следчы ціснучы на мяне – кричаў, патрабаваў адмовіцца ад сваіх словам, казаў, што кожны дзеян’ халезіў да той сінія і

«Следчы ціснуў на мяне»

«Їн моцна любії маму і сяєць.
Не мог єн такі падарунак ім на 8 са-
кавіка зрабіць» — не вериць у сама-
губства Сиргейя і ягоная аднакурсні-
ца. Яна ананімна (назавем яе Але-

на) распавляла некаторя парадбязна-
насті трагеды, а таксама пра атмас-
феру, што панавала ў ліцей. Кажа,
што Сяргей не мог адбіраць у ка-
госці цыгарэтэ: «Задусо вучобу ён
толькі аднайчыш папрасіў у мене цы-
гарэту, а на рапід віршнú пазыка». Дзялчына прыгадвае, што за не-
калькі тыдніў да трагеды Сяргея пабіў ягоны аднагрупнік P , Той самы, які нібытэ выпіваў з ім 6 са-
кавіка. Паводле следчых, Макар-
роўчік пабіўся з іншым хлоцам. Алена ўзгадала, што неяк Сяргей спрабаваў, але не здолеў ускарасці-
ка на дах тоаго будынку на палігоне: «І ён быў цыгарозы. А як ях ён змог
уначы, мояна выпішы, адольеч двухметровую вышыню і замаца-
ць патлы».

Праз паўгода на сцяне, пад якой знайшлі Сяргея, нехта напісаў «СМ — ты казэль». Сябры Макарэвіча склалі заяву, у якой выказалі сумніў наоконч прычыны смерці іх сябра. У час папярэдняга следства

з ліцэістуў папсаваў у горадзе агітацыйны плакат.

КДБ хадайнічае

Кримінальну справу па факце давдівдення С. Макаровіча да сама-губства Любанская прокуратура распачала толькі з чац'єртай спробы пасля хадайніцтва зверху. У чэрвні 2008 г. справу слышніл. В.Макаровіч неаднароць падалася ў Генпрокуратуру, КДБ да Адміністрацыю презідента. Адзін з адказаў, атрыманы з абласной прокуратуры, падписаны Міхailам Слегіром. «Мой Ордан маци міне маладапамагае», — кажа жанчына. На магіле Сяргея дагэтуль ніяма помніка, бо яна ўжо чакае даздову на экспуматыўца цела сына, каб зняць усе сумненні наконт яго смерці. Піер з'явіўся на похаванні.

Ілася кволя надсез — з КДБ діка-
зали, що на виніках уладської пра-
верки Камітєт хадайчн'я́в перед Ген-
прокуратурой а披 правдивін дадат-
ковай праверкі і, притом, неабходиасці
екстремізм і науторнай экспретье.

— книга, масоцьку думець, што я пішада, зетная, пахаваю сына ды зміруся», — плача В.Макарэвіч. Яна мама і мае права дабівацца праўды.

Аляксандр Фядута распачынае цыкл публікацый пра самых упльковых асобаў з атакэння Аляксандра Лукашэнкі

8 маладых энэргічных рэвлюцыянераў прымалі найважнейшыя палітычныя раешенні партыі бальшавікоў пасля яе перамогі ў дзяржаўным перавароце 1917 году.

25 (максімальная колькасць, часам меншая) лідзантых людзей, якія заваявалі ў партыйных інтрыгах права стаць чальцамі найвышэйшага партыйнага кіраўніцтва, вызначалі жыццё Савецкага Саюзу часоў застою.

12 чалавек быўлі абраныя сябрамі Палітбюро ЦК КПСС на сакавіцкім пленуме 1986 году — тым самым, з якога почалася перабудова.

Слынімся на гэтай лічбе. Пастановім, што на жыццё суверэнай Рэспублікі Беларусь найболей уплываючы 12 чалавек — без уліку кіраўніка беларускай дзяржавы, паставленага Канстытуцыяй 1996 году па-за любыя формы палітычнага кантролю — сумленныя выбары з уздзелам паўнамоцных назіральнікаў тут не разглядаюцца.

Гэта трэцяя спроба аўтара стварыць карыніну галерэю найвышэйшага кіраўніцтва Беларусі. Самага закрытага кіраўніцтва ў Еўропе. Таму калі партрэт не подобны, як здацца героя, на яго самога, не дакрайце люстэрка — перацьгайце Гоголя. Ці ператвараецца ў паўнавартасны палітычны фігурант.

Калі чытчу здаецца, што партрэт грашыць суб'ектыўзмам... Да ўжо даруйце, аўтар не збіраецца ствараць карыкатур. Што бачыць, тое і малюе.

Час вырашыць.

Іншы твар

Смена бывае чытаць у маладых беларускіх палітологаў: «Уладзімір Макей — новы твар рэжыму». Знайшлі новы твар — больш за восем гадоў чалавек працаў памочнікам прэзідэнта, выконваў ягоныя самія важныя даручэнні! У апошнія гады фактычна быў галоўным памочнікам.

Можа быць, калегі, слова трэба падрабіць большім дакладнам — «новы», а «іншы» твар. Янус — ён жа двухаблічны. Можа абрэзнуцца перад вами вусатым Шэйманам, а можа чыркунуль лязом — і вось ён — ліберал Макей!

Хаця Уладзімір Уладзіміравіч наўрад ці можа лічыцца лібералам. Пра ягоныя погляды на эканоміку і прынцыпы кіравання дзяржавы не ведзе ніхто. Калі ён і браў слова — то толькі для таго, каб публічна падтрымаць курс, зададзены дзяржаўнаму караблю Аляксандрам Лукашэнкам. Калі і выходзіць з ценю — то толькі для таго, каб выгадна адмяніць тое, што ў дадзены момант неабходна ягону вышышшаму кіраўніку. І нічога болей.

Функцыянер з прынцыпамі

Ён не палітык — ён дыпламат. Хаця некаторыя кажуць, што ён разведчык. Але гэта, цалкам прыстойная прафесія, у іх вусах — накшталт абвінаваўчага

Палітбюро-2009. Другі твар

Кіраўнік Адміністрацыі.

акту. А мы, шаноўныя чытачы, — не судзі, каб выносіць прысуд. Мы пішам палітычны партрэт і ні на што больше не прэтэндуем. А палітычны партрэт можа быць і ў дыпламата. Калі, канечні, ён працуе памочнікам прэзідэнта альбо міністрам замежных справаў.

Падчас перадвыбарчай кампаніі 2001 году на экране ў якасці давераных асобаў, каму дазволена было агучыць перадвыбарчую праграму кандыдата Лукашэнкі, апнуліся доктарка Ірына Абельская і дыпламат Уладзімір Макей.

У 2000 г. Ураду Латыпаву спатрэблілася «закрытая вакансія» — прапанаваць кандыдатуру на пасаду памочніка прэзідэнта ў пытаннях міжнароднай палітыкі, спрэтыкаваны ў апаратных інтрыгах Латыпаву меў патрэбу ў чалавеку не без прынцыпаў — каб памятаў, каму і чым абавязаны, але і гнуткім — каб не «з'ел» ў першыя ж год. Яму і прыгляніўся сціплы чыноўнік з МЗС, на якога, як я разумею, Ураду Рамдракавічу ўказаў юсьці з ягоных старых сяброў — ці не той самы, які з гонарами звірнёў увагу апазыцыйнага журналіста Фядуты на начальніка ўпраўлення агульна-еўрапейскага супрацоўніцтва МЗСу, калі мы ўсе апнуліся на паўзакрытым семінары ў адным

з сталічных банкаў. Ішоў 1999 год.

— Саша, як табе гэты хлопчык з МЗСу?

— Даклад добры, ваша пра-
васхадзіцельства!

— Я табе пра чалавека, а ты мне пра даклад. Тожа мне — інжынер чалавечых душаў!

Даклад сапраўды быў добры. А чалавек ў той момант я не разгледзеў. Імаверна таму, што сам чалавек падчас гэтай першай нашай сустэрэчы цалкам адпавядаў грыбаедаўскаму прынцыпу «памяркаваці акуратнасці». Хаця і Грыбаедаў таксама быў дыпламат.

Разгледзеў чалавека Макея я потым, калі падчас перадвыбарчай кампаніі 2001 году на экране

не ў якасці давераных асобаў, каму дазволена было (хадзелі, імаверна, многія) агучыць пе-

рэдывібарчую праграму кандыдата Аляксандра Лукашэнкі,

апнуліся доктарка Ірына Абельская і дыпламат

Уладзімір Макей — менавіта

таго гэтыя два персанажы былі прастадуленыя на экране. Хутчэй за ёсць, і Абельская, і Макей

у той момент меней за ёсць былі

падобныя да саміх сябе ў реаль-

ных жыцці — у паводзінах, у

вымылених словах. Але канды-

дат выбраў іх — тых двоіх, хто

пакуль яшчэ не выклікаў у шы-

рокіх масах працоўных выбар-

шычыкаў непрымання. У тыя

часы Лукашэнка тонка адчуваў

падобныя нюансы.

Такі давер дорага каштаваў.

Пасля выбараў, калі галоўны ідэйны архітэктор перамогі Урад Латыпаву стаў кіраўніком

Выхавацель кронпринцы

Менавіта Макею давяраў Лукашэнка раешненне самых інтymных задачаў. У tym ліку і самай галоўнай. Калі журналісты дружна пачалі паляваць на Віктара Лукашэнку, які заняў пасаду ў кампаніі, што змагалася мабільнай сувяззю. Нервова адзялагаўшы на такую нечаканую публічнасць старшага сына, Лукашэнка-бакшака вырасшыў схаваць яго, ад граху далей, у Адміністрацыі. Гэта цалкам адпавядала з менталітэту беларусаў.

— Дае твой сын працуе?

— Ён у мене памочнік!

Не называйце аднаго з удзельнікаў гэтага дыялогу прэзідэнтам, і вы ўбачыце, паважаны чытач, з якім законным гонарам вымавіў бы гэтыя слова дырэктор любога саўгасу.

Але памочнік прэзідэнта трэ

Уладзімір Макей

нар. 5 жніўня 1958 у Слоніме
Гродзенскай вобл.

У 1980 г. скончыў Мінскі дзяржаўны педагогічны інстытут замежных моваў. У 1992—1993 вучыўся ў Дыпламатичнай акадэміі МЗС Аўстрыі.

Гаворыць па-немецку і па-англійску. Ад 1980 да 1992 знаходзіўся на службе ва Узброенных сілах СССР.

Канкрэтна — у Галоўным разведвальным управлінні (ГРУ). Палкоўнік запасу.

У 1993—1995 быў трэцім сакратаром управління інфармацыі і гуманітарнага супрацоўніцтва, другім сакратаром аддзелу аналізу і прагнавання, другім сакратаром сакратарыяту Міністэрства замежных спраў Беларусі. У 1995—1996 працаў памеснікам начальніка Службы дзяржаўнага пратаколу МЗС.

Ад 1996 да 1999 — прадстадуйнік Беларусі пры Радзе Еўропы, саветнік Пасольства Беларусі ў Францыі, ад 1999 да 2000 — начальнік управління агульна-ეўрапейскага супрацоўніцтва Міністэрства замежных спраў.

З сакавіка 2000 — памочнік прэзідэнта Беларусі.

З ліпеня 2008 — кіраўнік Адміністрацыі прэзідэнта.

Выхавацель. З Віктарам Лукашэнкам і ягонай жонкай на прэм'еры «...Чорнага ката».

ба вышкіліць. Трэба навучыць хлопца быць высокапастаўленым чыноўнікам — і не фанабрыца пры гэтym, разумець сваё месца ў прэзідэнцкім апарате. Вось гэтym і займаўся Уладзімір Макей, які стаў да пачатку ўсёй гэтай гісторыі фактычна першым памочнікам кіраўніка дзяржавы.

Мяркуючы па ўсім, у Віктара была да гэтага скількісць. Адбілася жорсткая бацькавая рука. Празбўлены ў дзяяністве шмат чаго з таго, што было дазволена ягоным аднагодкам, Віктар Лукашэнка і ў ролі сына прэзідэнта — прынамсі, як распавядалі людзі, якія ведалі яго падчас працы ў МЗС, — паводзіў сібе не так абуразльна, як, скажам, Андрэй Юшчанка. Прынамсі, пасля заўвагі міністра, выказанаі «наагул» пра то, што шарговыя супрацоўнікі загорджваюць дарогу да міністэрства сваім аўтамабілемі. Лукашэнка малодыя начальнікі пакідаць машины за два кварталы ад МЗСу і далей ішоў пешай. Не бег ведама які ўчынак, але ж і правы кацачы не стаў.

Макей выявіўся добрым выхавальнікам. Ён не здолеў ператварыць сына прэзідэнта ў публічнага палітыка — ды такій задачы, ніхто перад ім і не ставіў. Але ён навучыў Віктара апаратнай работе, умению чытаць паперы і граматна падаваць іх змест, умению ладзіць з людзьмі і сыходзіць ад канфліктаў. Гэта не замяне адкуны, але дазваляе ўпісацца ў калектыў і стварыць уласную «каманду».

Так узімкі, урэшце, міф пра «каманду ваўчанят».

...Iupis est. Непірвичнае адступленне

Былі калісці ў беларускай палітыцы «маладыя ваўкі». Адзін з іх стаў вожаком зграі, што ўзяў пад кантроль пушчу.

Але пераможцам стала цесна. Хтосьці з ваўкоў загінуў у барацьбе, хтосьці падох сам, захлынуўшыся слінай. У карагоды хапіла розуму перабраца далей ад схваткі, а хтосьці наагул сышоў з ваўкоў. І калі воўк-пераможца адчукі стому, побач не аказалася анікога з аднагодкай. Засталіся толькі маладыя ваўчаняты, выгладаваны пад ягонымі кіраўніцтвам, якія чакаюць, калі ён кантакткова знямоязацца і адъядзе ўбок. Каб потым падзяліцца здабычай.

Шычміліў міф. Праўда, рэчайсцася не менш шчымільная.

Ваўчанятаў не было. Воўк — жывёла вольная, драпежная. Суперніка можа і разарваць. А ў нашым выпадку супернікі ўжо дадыў былі прыбранныя. Ваўка атачылі шакалініяты, звыклыя дабіаць ужо парапенага. Яны нават на схватку не былі здольныя ўступіць.

Такая пісіхалогія чыноўніка. Удумайцесь ва ўсё тое, што мы ведаем пра тых, каго часам называюць «ваўчанятымі». Мы ведаем толькі, што яны дружна рувуть на шматкі тых, ад спрыяяння якім і без іх адмовіўся прэзідэнт. І толькі ў тым выпадку, калі ён ім гэта дазволіў. Ваўкі так сябе не паводзяць.

Здольны весці перамовы з Захадам. На фота: з прафесарам Райнера Лінднерам (злева) і паслом Гебхардам Вайсам (справа) на «Мінскім форуме».

ФОТО ВМЕДІА.НЕТ

Воўк — публічны палітык лесу.

«Палітбюро» — тое вузкае кола службовых асобаў, да чыёй думкі ў той ці іншы момант прыслухоўваецца прэзідэнт — у нас карэнныя адкуны, але дазваляе ўпісацца ў калектыў і стварыць уласную «каманду».

Першы раз яго сфармавалі пераможцы. Каманда 1994 году і Мясніковіч, які да іх далучыўся.

У другі раз абвясцілі «набор», калі канчатковы сышоў давер да «старых паплечнікаў» — да тых, хто атачаў мацёрага ваўка у час ягонага трумуфу над пушчай. У той момант нагнулі Канаплёва, змусіўшы змірыцца з паўтурным абраннем на пасаду віцэ-спікера; выціснулі з Рады Бяспекі Шымана, дружнымі выслікамі дагрызлі ўпільну «заўгаса рэспублікі» Ціцінкова. Затое ўспылі «акула» Жураўкова, нацымулюючы ўпільвам «младатурыкі». Тозік і Сідорскі, хітрамудры Латыпаў выйшаў з ценою, дыль Шыман вярнуўся ў рэальнае «бліжніе кола» — як супрацьвата «младатурыкам» і Латыпаву.

У трэці раз — апінулася паза бортам улады Жураўкова, вылецеў у Пекін Тозік, саславеў Сідорскі, сам здолеў сышці Латыпаў. Даніснулі Канаплёва, пазбавілі ранейшага ўпільну Шымана. Самай публічнай асобай трэцяга складу «Палітбюро» стаў Макей. Не новымі тварамі стаў, паўторым, — прости іншымі тварамі. Другім тварам — адначасова.

Выявілася: у рэжыму ёсць людзі з разумным і зусім не стальным поглядам. Якія ведаюць мовы, размаўляюць на іх цвёрда, але без латыпайскай «чакіцкай» запінкі і без антонівіцкага камуністычнага душку. Здольныя весці перамовы з Захадам — і якія карыстаюцца пры гэтym нехімічным неразумным упільвам на прэзідэнта.

Лорд Бэл? Эта тытул. Пусты ў дадзеным выпадку. Нікі лорд ніякому Лукашэнку парадаў па вызначэнні даць не можа — беларусы ўсё-такі не англічане. Імя, прозвішча нашага не-лорда не-Бэла — Уладзімір Макей. Вось сёня галоўны перамоўца беларускай кіроўнай эліты, які памятае, што Страсбург — гэта ў Эльзасе, а таму шлях туды ідзе праз Германію і Францыю. Вось чалавек, які стварае новы імляж беларускай улады, дапамагаючы Аляксандру Лукашэнку (дапамагаючы — не болей!) адруліць ад небяспечных расійскіх віроў. За семінацыю гадоў суверэнітету ён выгаварыў сабе

быць побач з ім, падтрымліваць яго ў рагу часці абароніць, адстаць сваю пушчу ад вельмі дарагога саюзніка. Так Макей быў змушаны спалучыць пасаду кіраўніка Адміністрацыі, якую дала яму неабходныя адміністаратурыяны паўнамоцтвы, з рэнейшай пасадай дарадцы прэзідэнта. Таму што нікому іншаму даварыць права вызначаць графік сутэрэчаў прэзідэнта ён не можа. Латыпай знайшоў калісці свайго Макея. Ці будзе новы паамочнік валодаць адным з галоўных прынцыпаў свайго патрона — ці будзе ўздзячны яму за вылучынне?

Гэта двухсэнсцовая двухпартфельнасць Макея шмат у чым аслабіла ягону рэальнью юладу ў дзяржаўным апарате. Ён можа шмат — але не ўсё, яму дадзены карт-бланш — але ён кідаецца паміж вырашэннем дыпламатычных і кіравальных проблемаў. Добра: удалося пасставіць адносна маладога тэкнократу на сталічную, Магілёўскую вобласць. Ну а ў Пекін на фіга лётады? Тозік ўтварваецца вярнуцца, чи што? Даў тут за гэты час багата вады сплыло, шмат кадраў не прызначана. Часу няма. Не хапае на ўсё час.

«Кіравую рэвалюцыю» правесці — вось галоўнае прызначэнне Макея ва ўладзе.

Макей апінуўся з паўнамоцтвамі — але без рэзяльнай магчымасці іх зразіцца. Колькі ні тасуя старую калоду, казырнога туза не выцягнеш. Ён у адбоі. Траба пачынаць гульню наноў... А вось на гэта якраз і няма паўнамоцтваў. Такое рашэнне прыме толькі першая асоба — адзінай сапраўднай асобаў ўлады. І другая асоба патрэбная першай толькі для вырашэння неадкладных тактычных задачаў. Траба пагутаць з замежнікамі? «Уладзімір Уладзіміч, пагутарце са спадаром...» Патрэбная парада па кадрах? «Хто там у нас гатовы заняць пасаду?..» Але рашэнні прыме не ён.

Ён, Уладзімір Макей, застаўца разумным чалавекам з моцнымі нервамі, жывым поглядам і якімі-ніякімі, але прынцыпамі нават у выпадку адстайды. Гэта шмат. З таким багажом можна з'ехаць у любую сталіцу Еўропы ў якісці пасла — прычым пры любым рэжыме. Але замяніць сабой рэжым, змяніць яго нягнуткую, жорсткую, нетрансферабельную структуру ён не здолеет, нават калі шчыра гэтага жадае. Вось разагрэў ён крыху глыбы леду — але стукне мароз памацней, і беларуская палітычнае адліга скончыцца тады, калі на штаку, як і пачалаася. Траба толькі, каб цэны на нафту былі вышэйшымі, а на газ — ніжэйшымі. І «бацька беларускай палітычнай адлігі», як ужо паспяшаліся назваць Уладзіміра Уладзіміравіча ў адной з заходніх газетаў, рэзыкуе паслізнуцца на новаўтвораным ледавіку — і ...

Будзем иму ўздзячныя. Карабельная адліга ўсё адно лепшыя за бясконную зіму. Яна дае надзею.

Макей і два партфелі

Але воўк стаміўся. Трэба

Аляксандар Фядута,
спецыяльна для «НН»

НВІАЛІДЗІЛІОН

Вербніца

Вербніцу адсвяткавалі беларускія каталікі. За тыдзень — Вялікдзень

Палаўнічыя на галовы

Абязлюдзелі вёскі, развязлося звяр'я...

Звяр'ю ціпер у лесе — страх. Людзей у вёсках мала, гаспадаркі занепадаюць, меней тэкнікі. Дзікі на калгасную бульбу выходзяць статкамі па пляцьдзесят галоў. Казуяў многа (у нас яны завуцца праста «коозы» і «кказлы»), трапляюцца ласі, сталі забагаці ваўкі, якіх дзядзька гадобу не было.

Да нас прыяджаюць палаўнічыя людзі з Рэсі. Куплююць ліцензію, але, як заўважаюць, ласі ці дзік, дык мяса не баруць. Баруць адну галаву чи юкі — на сцяну павесіць.

Раз пайшли мы з адным таким палаўнічым на галовы ні дзіка. Учначы прывёў ляго на сцежку, кажу — лезь на вышку, біспечней з вышкі страліць. Аен захадзея з зямлі, у яго руцько саліднае было — з спецыяльной трывогой. Проста на сцежку стаў. Сам я ўлез на вышку: няма дурных! Кабан адзін высунуўся, ён стрліў, але пеўча не пашаў. Дык на яго ўвесі статак з перапуду шухнүх. Ледзь чалавек паспей адскочыў. Пасля я паглядзеі — ні ружка, ні трывогі: усё ў зямлю ўтапталі за 16 м. Так і пaeхай чалавек без дзічынай галавы. Добра, што свая засталася цэлая.

Ляскін З., Мядзельскі раён

Як жыць?

Мы ўдаваіх з жонкай інваліды другой групы. Дзяламогі ад дзяржавы няма, толькі маем ад чыноўніку і вертыкали адну брахню і прыніжэнне з пагрозамі.

Пішу вам упершыню, бо да 2009 году я не ведаў, што ёсьць такая газета «Наша Ніва». І

калі вы атрымалі дазвол на распаўсюд, я пайшоў на пошту і стаў патрабаваць, каб «НН» прыходзіла для чытальніку волны пра дажы на Парыцкай аддзяленні пошты. Мне на пошце сказаілі, што на аддзяленні пошты мы ў волны пра дажы такую газету не можам атрымліваць, толькі па падпісі, і так я з 2009 году стаў адданым вашым чытальнікам з распаўсюдом газеты іншым людзям.

Жывем мы ўдаіх з жонкай. Абое інваліды другоі групы. Дзяламогі ад дзяржавы няма, толькі маем ад чыноўніку і вертыкали адну брахню і прыніжэнне з пагрозамі.

Жонка — ветэрэн працы з стажам 45 гадоў. 35 гадоў працаўала ў Парыцкай бальніцы на пасадзе сястры-гаспальні і санітаркі, а ціпер на прыём да доктара, падаючы, чакае чаргі...

Сам я з 1936 году нараджэння, памятаю ўсю вайну. Вывесьлі нас тады з хутару, бо немцы лічылі, што мы хаваем партызан. Завезлі под Барысук у в.Панкравічы. Сагналі шмат людзей, загналі ў сарай, аблакалі саломай і хацелі

І вось у мене, пасярпелага ад ЧАЭС, у сакавіку 2009 году з пенсіі вылічылі 66 тысяч рублёў!

палаць. Раптам пад'ехала легкавая машына, з яе выйшаў афіцэр і па нямецку даў каманду выпасці людзей з сараю. Быў голад, тыф... Я хадзіў да менціў прасіць хлеба, мане моцна збіў адзін мадзяр. Адзін раз скапілі мене ў Краснабягажскі лагер для адбору крываі

для салад фюрера... Як толькі жывы застаўся...

Пасля вайны дабраўся з маці да свайго хутару. Жылі ў зямлянцы. Збіralі жалуды, лебядку, крапіву, а летам ягады, грыбы. Арапі на сабе, вашыгны, будрныя. Але як дапамагалі людзі адзін аднаму!

А ціпер мене родная дзяржава зрабіла інвалідам работам і бідлам. Я інвалід, пасярпелаг ад Чарнобылю, па артыкуле 18: захворванне, па вызнанні Гомельскага МРЭК, выліканану ў сузы з чарнобыльскай катастрофай (як ліквідатор, які неаднадцоць накіроўваўся на ліквідацыю наступстваў аварыі на ЧАЭС у Брагінскі і Нароўлянскі раёны, да атрымання дозу з інваліднасцю з стратай 80% здароўя).

І вось у мене, пасярпелага ад ЧАЭС, у сакавіку 2009 году з пенсіі вылічылі 66 тысяч рублёў! Эта прытым, што на лекі цэнры забавечылі — дук затыкі і сэрца спынявіца. Калі я пазаваніў спытаны, на якой падставе такі грабёж, мне адказалі — у сузы з падзвіннем 80% здароўя.

Звярнуўся я і ў Беларускі Хэльсінскі камітэт — аничым не памаглі.

І што ты дакажаш, калі ўсё як па пансік руки даюць? У Беларусі сістэма пабудавана на брахні і гнёце. Але іх пашэха можа абринуць страхам і слизням для іх саміх, бо няма ўсё сілы больш цярпець та��ое баспраўе для прыхрасткі людзей.

Павал Даўыдзенка, Параўнычы (Светлагорскі раён)

Бачыць вока, ды прайда даўёка
Пасля вайны нікому і ў голад не прыйшло б варагаваць з суседзямі — латышамі. На ТБ паказалі сюжэт, зня-

ты маскоўскім тэлевізійнікамі ў нашай Расіі падчас традыцыйнага памільнага фесту па ахвярах Асвейскай трагедыі. Кафоткі абразок гутаркі з місцяў жыхаркай, дзе яна думала словамі засведчыла, што «нас палілі латышы», паслужыў разпарыцёру нагодай для высноў, якія без нацякі можна назваць інсінуцыямі. Дзіўна, як не збудзіў аператар магутнага гмаху Расіцкага касцёла. Больш за тое, рэпарцёр паведаміў гле-дачам, што латышы спалілі касцёл.

Але ж гэта не так. Іншая справа, з храму былі скінуты вежы — яшчэ ў 1935 годзе іншымі вандаламі. Пасля вайны гмах святыні стаў адзін на палішчыні мястэчка. Ён стаў першым прыліком для аcaleльных расцічан — быў і канторай, і школай, і жытлом, а як пабаціці, дык ператварыўся ў ховішча ядзінкітатаў, страці дах, вырасціў на сценах маладыя драўцы і да нашага часу, мос, зусі бы разваліўся, калі бы не перабудова. Зараз з Боскай дзяламогіт храм вярнуўся да жыцця.

Але затое вока аператара заўважыла рэшткі царквы на далекім усходзе вёскі, у былы Трыбісах. Пададзены пад

тэкст аб злачынствах «латыши» (а не латышскага паліцыйнага батальёну) вобраз мусіў, відаць, засведчыць, што латышы грамілі праваслаўныя святыні. Хоць і царкву разбурылі ў 1935-м.

Пасля тэлеперадачы верхнядзвінскія дзяялісты адзін з адных здэўшленнем ад пачутага і ўбачанага. Вось так ТВ прыстасоўвае рэзьблынцы пад патребы палітычнага моманту.

У нашым памежжы ўсе вёскі — «вогненія». У адным Верхнядзвінскім раёне былі знішчаны разам з усімі жыхарамі амбо іх часткай 305 вёсак! Расправу над забароненымі мірнімы жыхарамі шмат якіх паселішчай чынілі фашысты з латышскага паліцыйскага батальёну. Але нікому і ў голад не прыйшло б варагаваць пасля перамогі з суседзямі—латышамі. У латышскіх сям'ях асвекі, дрысены і расонцы ратаваліся ад голаду і холаду, пакуль не пабудавалі свае хаты, у Латвіі хадзілі жавіраваць і зарабляць на кавалак хлеба, адтоль неслі ў торбах такія дарыя зярніты на першую сліду. На хутарах няньчылы латышскіх дзяялістей беларускія дзяўчынкі. А як трохі акрыялі, пайшли ў былы кардоны на

вячоркі, пайшлі да споведзі ў іхніх касцёлы. Не было выпадку, каб на вячорках нашы хлопцы пабіліся з латышамі. Сваталісі паабапалі зніклай грэнцы, раячыся толькі з сваімі сэрцамі, а не кіруючыся нейкай помісткай. Вядома ж, былы папішчай-фашысты на вячорках не было. Ды і наогул не чувалася, каб хто-небудзь з іх пасля вайны вярнуўся ў тya мясціны, дзе прадаў душу д'яблу.

А.Буры, Верхнядзвінск

Яшчэ пра рэканструкцыю Купалаўскага тэатру

Калі «шматлікія праблемы тэатру», якія, безумоўна, існуюць, будучы вырашачца шляхам узведзення суперсучаснай прыбудовы, то аваўязковы ўзінкунец праблемы новыя. Сплючэнне розных па стылі збудаванняў пашкодзіць выгляду Купалаўскага, парушыць ансамбль невілігага скверу.

Як незвычайна выглядае цяпер лёгкі прыожы будынак тэатру з боку праспекта і плошчы! Амаль такім бачылі яго некалькі пакаленняў мінчукоў...

Мне дзяецца, сур'ёзна трэба падумаць аб стварэнні НОВАЙ СЦЭНЫ Купалаўскага, з аваўязковым захаваннем гісторычнай, а магчымай, і малой.

Тры сцэны: старая, новая, малая. А што датычысць месца будаўніцтва... Тэатр на плошчы выглядаў бы больш натуральным, чым гатэль. Галоўнае — «сем разоў адмерца» і рабіць усе з любою і павагай да папярэдніка.

НМ, mail.ru

Не даюць жыцця дзіцяці!

Во такую чытакую рэакцию на форуме сайту pp.by выклікала новая, трэцяя за апошні час, пазэдка кіраўніка Беларусі да прэзідэнта

Эт, узялі звядзенку!

Не даюць жыцця дзіцячым! Раскладае ёнцы дзіцяў — Трэба з таткам да Мядзведзя.

Бо без Колі наш Альесь
У апошні час не ўесь.

Кнект, pp.by

Цецеруکі такуюць — вясну чуюць

На верасовых пустках Баранавічыні напоўніцу та��уюць цецерукі. Характэрнае для гэтых птахай балбатаныя ў фырканыя чувачы у золкавай цішыі ледзів не за кіламетр. Бо чалавека бліжэй як на 150 — 200 метраў пушкі не падпускаюць.

Алесь Гізун, Баранавічы

МОУНЫЯ ДРАБНІЦЫ

Іншамаркі

У адной дзяржавай нацыянальнай газете ёсьць загаловак: «Продаж новых іншамарак у Беларусі пачне павялічвачца да канца 2010 году». Ох, гэтыя прагнозы і прагназісты!.. Але мяне зацікавіла, што такое іншамаркі, ці з'яўляюцца іншамаркімі аўтамабілі «Запарожца», «Волга», «Масквіч»?

Постімперскі сіндром вельмі жывуць. Для многіх па-раненайшаму «Наша Родіна — СССР», а «Москва — столица нашай Родіны».

Мабыць, нашы продкі лепш адчувалі ад-

розненне паміж Руссія і Москвой, паміж Літвой і Москвой.

Што робяць з выбрыкамі?

У адным з мініялых нумароў «НН» чытаю: «...Еўропа пакуль што праглынула новы выбрык Лукашэнкі».

Пігулку, пілюлю глытаюць, а вось выбрык... Выбрыйкі церпяць.

З электроннай рассылкі Анатоля Сідарэвіча

Калі хоцьце нармальна адпачыць, не едзьце на Нарач. Там усе берагі абседжаныя рыхзівадам, прэзідэнцкай дачай і масіч турystай. Кіруйці, даратія аматары спакойнага і гарманічнага адпачынку ад Нарачы на паўночны заход, дзе на самай мякыні з Пастаўскім раёнам вас будзе чакаць возера Балдук і яго драбнейшыя калегі па клубу Блакітных аэз.

Як скінуць вокам — непарушная гладзізна. Саракаметровую глубіню воне не асягае. На берагах — вёскі Станчыкі і Вайшкуны. Вёскі маленікі, карэнных жыхароў пару чалавек, але ціпер тут разрух: будуюць лецішчы. Беларускі актор і галубоўны расійскі дальнаўбажнік, Гасцюхін, напрыклад. Ды што там — кажуць, нават кароль Жыгімонт Стары меў тут сваім часам паліўчыны дамок, а вёска — гісторычная радзіма яго прыдворнага блазна Станчыкі.

Дварчаны — радзіма Кусто

Такая блізкасць і колъкасць водных глубінь ў проста не маглі не спарадзіць асобу, з вадой непасрэдна звязаную. Мала хто ведае, што з недалёкіх Дварчанай вялізенца род славутага даследыка акіяну Жака Іва Кусто. Там дагэтуль жывуць яго сяякі. Коліс башкі Жака Іва, мясцовы селянін, падаўся гастарбайтараўцу у Францыю: там пабраўся з французскай, нарадзіў хлопчыка, дадому так і не вярнуўся. І яго сын ведаць не ведаў пра свае беларускія карані, але ў тастаменне наказаў адвакатам шукаць усіх сваіх краўнікай. Адвакаты сумленна знайшли ў далёкай Беларусі стрычную сястру Жака Іва, дачке брата яго башкі. З харектэрным прозвішчам Куст. І вось у элегантных гарнітурах пры драгіх машынах парыскія адвакаты грукоюць ў дверы дварчанскае хаты.

«Баба да акия: глядзіць, нейкія бандыты прымехаўцы, відаць, забіць хоцьце — тут дамо слова краязнану! Алею Гарбулу: мясцовыя канчатана на-ўшы надаюць гісторыі ненаўторнны прысымак беладнясці і эпічнасці... Адвакаты паставіўшы-паставіўшы ды ў сельсавет пайшоўшы. Спытаўшы, спраўдзіў, што гэта тая самая бабка. Разом з старычынём назад пайшоўшы да баўнай хаты. Баўбік ніяма чаго рабіць — дзвёры адчыніўшы. Але грошай не ўзяўшы: «Не ведаў ніякага француза, у нас сваі Кустоў — поўнай хаты, і грошай ваших брачы не буду, бо, барані Божа, ён яшчэ сюды прыпильв' і назад іх спагоніў». Сяякі, кажуць, кусалі локі, але што ты будзеш рабіць... Куст — упартая расліна.

Калонія мастакоў у Вайшкунах

Коліс скульптар, аўтар Звона Свабоды Альесь Шатэрнік, натхненымя мясцінам і краінам, «што, кліка плённа пачынаць свой дзеянь», купіў тут участак. Заахоўці і саброў.

«Шатэрнік і К» бураць услугі ўяўленіе пра мастакоўскую калонію. Ніхіх скульптур і мальбертару на падворках. Бульба расце. Скульптуры ж сяве яны ставіць па ўсім краі. Адвасцьцяць у пірамідальні прастору. Як той вілізыны крыж з Пагоніяй і надпісам «За нашу

і вашу волю» на старажытных лынтупскіх могілках. Помнік беларускім і літоўскім жаўнерам дынізі Жалтойску, што загінулі тут у 1920-м, паўстаў дбаннем Алесі Гарбулы, а таксама мастакоў Стэфана Казлоўскага і Алесі Цыркунова.

Побач з селішчам Шатэрніка, прынадджальных харчавством прыроды, будуюцца «новыя» беларусы і літоўцы. Наймаюць мясцовых жыхароў. «Іван? Ваду знайшоў? Дзе ж два тыдні капаеш? — кричыць Алесі у дзесяціметровас зеўра, вырытае побач з домам-палацам. «Пакуль не», — чуетца з-пад замы. Моі добра, што башкі Жака Іва ў свой час з'ехаў у Францыю. Дварчанскаму хлопчу Якубу Яну з ягонай цігай да вады, пізуні, давялося з браћіцца студнікам.

Лынтупы

Лынтупы — мясцечка разытвае. Вялізны касцёл, бровар, пункты мытнага афармлення. Штуршком да развіція стала падвядзенне да яго першай па Расійскай імперыі эксперыментальнай вузкалайкі. Етага праудам і напіраўдамі дамогіся галубоўны інжынер расійскай чыгункі і ўраджэнец Лынтупай Балыслáў Ялавенці. Каўкуць, буй і камерцыйны інтацыя: чыгунка дадзіла мясцовым багатырьам, пану Бышэўскаму, пабудаваць у Лынтупах бровар і іншыя прадпрыемствы. Таму сёня Лынтупы — не занядбанае сяло. Уздычныя лынтупі, паставіўшы блюст земляку, на пішыльдзе пасля слова «інжынер», праз злучок напісалі «вынаходнік». Так, спраўды, пан Балыслáў — вынаходнік шэрых схемаў, якія прывялі да росквіту ўвесі край.

І як мясцечку без палаца? Свайম версальскім абрысамі лынтупскі палац абавязына пану Юзафу Бішэўскаму, які пакахаў французскую акторку і прапанаваў: «Мадам, падземце са мной у Лынтупы». Актарка запатрапавала, каб там усё стала «на паўрэжскі манер». Закаханы пан будаваў пала-

містэчка ў Пастаўскім раёне на самай мякыні з Літвой. Вядомы з 1459, калі віленскі ваявода А. Даўгірдавіч пабудаваў тут драўляныя касцёл. Пры Польшчы — цэнтр гміны. Ад 1939 — у складзе БССР. Захавалася гісторычна завадова мястечка (канец XIX — пач. XX стст.), касцёл Св. Анджея, старыя катализмічныя могілкі, капліцы, сідзібна-паркавы комплекс Бішэўскіх (пачатак XX ст.).

Ну, як без Напалеона?

500-гадовы дуб ля возера Саранчаны, паводле добрай турыстычнай завядзенкі, называецца напалеонаўскім. 17 ліпеня 1812 г. Напалеон спраўды з войскамі кіраваў па брукаваным тракце з Гайдуцішак. Даўгіліўны гісторык выявіў, што імператрат меў такі гадзінку, каб адпачыць.

У прылежжых да Лынтупа Свірдунах — кръжка каліноўцам з надпісам па-польску: «Тут спачываюць парашкі асілака, якія загінулі за свабоду Айчыны ў 1863 годзе».

Цык, «адзіяў» ставі і ўзбярэжжа ў камень, праз рэчку навесці лескавы мост, пастаўві на вежу, дзе зрабіў павільнён-кавярніо... «Так, ўсё якія Парыжы, — сказала акторка. — Але мне тут усё роўна не падабаецца». І — наезд у Францыю. Пасля пан Бышэўскі і не жыў у палацах. За саветамі там разамічаліся розныя канторы, сярэдняя школа. Ціпер жа — пустыя вокны і друз.

Гэта не адзіны французскі сюжэт Лынтупаў. У Прастере Мермы ёсьць навала «Локіс», у якой абыгрываюцца літоўскія легенды пра мадзівзведзі-піравараты. Міжтым «Вароты Локіса», старажытнае паганскае капішча, месціцца ў ваколіцах Лынтупай, каizuць краязнануць. Дый мясцовыя бабулкі пераказоўчы: фалькларысты пададні з падзорна падобным на твор Мермы сюжэтам. Выйяўляеща, лынтупікі пан Ксаверы Даўгяла пры канцы XIX ст. часта ёздзіў у Францыю і быў знаёмы з Мермы асабіст. Цалкам імаверна, што Ксаверы мог распавесці иму паданні свайгі радзімы. І апошні дадав: герайні навэлы мае прозвішча Даўгяла.

Гэта не адзіны французскі сюжэт Лынтупаў. У Прастере Мермы ёсьць навала «Локіс», у якой абыгрываюцца літоўскія легенды пра мадзівзведзі-піравараты. Міжтым «Вароты Локіса», старажытнае паганскае капішча, месціцца ў ваколіцах Лынтупай, каizuць краязнануць. Дый мясцовыя бабулкі пераказоўчы: фальклорысты пададні з падзорна падобным на твор Мермы сюжэтам. Выйяўляюща, лынтупікі пан Ксаверы Даўгяла пры канцы XIX ст. часта ёздзіў у Францыю і быў знаёмы з Мермы асабіст. Цалком імаверна, што Ксаверы мог распавесці иму паданні свайгі радзімы. І апошні дадав: герайні навэлы мае прозвішча Даўгяла.

Радута: капішча Лаймы і жалынкі

Хоць самі Лынтупы маюць агромністы, не пашкоджаны войнамі і савецкай атэістичнай сістэмай касцёл, Лынтупічнае — край паганскаў святынічнай. У вёсачы Радута, дзе вякуе мо найяўлішча ліпа ў Еўропе, ёсьць капішча Лаймы, багіні шчасця-удачы, беларускай Фартуны. Непадалёк ляжыць камень-ахвярнік, расколаты надвос. Кажуць — вынік барацьбы Перуна і Валеса. Але найхутчей — хрысціянаў з паганскімі багамі.

Непадалёк — жалынкі (старажытнае хрысціянская могілка). Курган з надмагіллямі. Урослы ў зямлю камні без імёнаў, хіба на дотык адчуваеш ледзь прыкметны крыжык

на зямшлайп паверхні. Дбаннем мастакоў тут паўсталі разбяная каплічка-брама. Атрымаўшы такую азіякую, віскочыкамі пісцілагічна прасцей бараніць жалынкі ад засеных людзей, чорных далахопіў. Маючы за спінай падтрымку крыжоў на каплічы, сказаць: «Няможна».

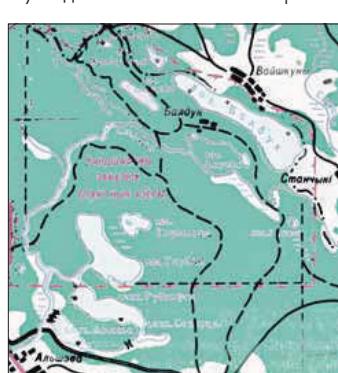
Агратурызм па-лынтупску

Ужо вечарам трапляем на «Кавальскую сядзібу Трыбуцін». Яна месціцца па дарозе з Лынтупай у Свір. Гаспадар, каваль Юрась Фурс, паказвае нам хату: два пакоі, санузел з душам, а таксама прымесныя дадаткі — кузня, дзе пад наглідам каваль можна нешту ды і зрабіць, і вісковая лазня. А побач — буслянка з «дзінаймі» у летні час буслом, речка Лынтупка, лясная пастварапль і прочая, і прочая, — усе вабоні вісковага адпачынка. А ціпер, шануўшы, увага: цэнры на адпачынок на сядзібі: 50 (!) дадзяраў у суткі на 4—5 чалавек.

І лічыцце апошнія радкі нічым непрыхаванай раклямай усяго лынтупскага.

А яшчэ кажуць, што ў глыбінях возера Балдук хаваецца пачвара штальту лахінскай.

Сведчанні тутайшых традыцыйна пачынаюцца фразай: «Ат, на веру я ў гэту чудзішчу». А потым ідуць вельмі дзяталевыя апісанні пачвары. «Лу, плавае тут нехта па везоры, — кажуць мясцовыя рыбары. — Ну, з плямітай спінай. Ну, хвост кутасікам. Дык што з таго?». А стары дзед увогуле з нашых роспытаў пасміяўся: «...Есць, ёсьць пачвара! У суботу з'яўляецца». Пасля лазні. Пасля пятай чаркі.

Сланы і насарогі на праспекце Незалежнасці

Гісторыя стварэння новай беларускамоўнай п'есы «Свабоднага тэатру» магла б сама стаць сюжэтам для дэтэктыву.

На падмостках аднаго з дамоў у мінскім прыватным сектары на тэйдн ішлі спектаклі — «Свабодны тэатр» падводзіў вынікі міжнароднага конкурсу драматургур. У фінале трохдненна гарадзянская падплога прышло членства беларускамоўнай п'есы.

Пісторыя стварэння, перакладу і пастаноўкі п'есы «Беларусь» сама магла бы стаць сюжэтам для дэтэктыву. Мастацтвікі «Свабоднага тэатру» Мікалай Халеzin кажа, што яе — з 290 твораў з 15 краін свету, дасланных на конкурс — ён атрымаў ад нямецкага блогера. Дасыльнік удасканліў, што п'еса напісаная англічанін, які прасці пераклад і твор на беларускую, а потым сплюці арыгінал. Аднак называе яе перакладчыкам або імі англійскага аўтара блогер адмовіўся.

Але ж, як выявіўлялася п'еса «Беларусь» за аўтарствам Марка Ледэтэда ў перакладзе Іллі Сіна была надрукавана ў часопісе «Дзеяслу» (№5(24) за 2006). У прадмове да публікацыі перакладчык піша, што аўтар п'есы Марк Ледэтэд, «прыязнены высокі мужчына пад сорак, зневесні зусім не адрозны ад якога-небудзі клерку альбо праграміста», пазнаміўся з беларускім музыкой Уладам Бубнам у Будапешце, дзе і паказаў иму п'есу. Англічанін пераканалі перакладчык яе на беларускую мову. Праз нейкі час Ледэтэд напісаў перакладчыку, што п'еса яму абрываца, і папрасіў знічыць англімояўнай арыгінал. А таксама не згадваў пра яго аўтарства. Калі па некаторым часе Сін паспрабаваў звязацца з аўтарам, выявіўлялася, што персанальная старонка англічаніна зіліца з сеўса.

Сюжэт п'есы такі: (Не)далёкая будучыня. Двой турystau-іншаземец, мужчына і жанчына, жывіа амбікроўкоўшы сваё падарожжа ў Беларусь. У краіне стабільны апакаліпсіс. У Беларусі завяліся сланы і міфічныя пачвары

з крыламі і лівінімі галавамі, якія стаяні на службе ў беларускіх памежных войску. Краіну пастаянна абстрэльвае замежная авіяцыя, але тыльныя ператварыліся для місіюных у звыклую реч. Наагул, шмат чаго ўзычнасця грыплюндныя расстралы паўстанцаў, гвалтаванне жанчынай. Але менавіта гэта і вайскі турыстаў-фрыкаў: яны захапляюцца Беларуссю, дзе так лёгка можна ўбачыць паднады для іх карыні смерці і здзекаў.

Нягледзічна на фантастычны сюжэт, п'еса поўніцца пазнавальнімі дзялікамі і вобразамі, якія ўзмінілісь ўз效кімі. Кошы Ледэтэда і падкрасліваў, што ў реальнай Беларусі ніколі не быў, прыдумаць з галавы «вялікія простиры вуліц, па якіх амаль не ездзяць машыны», «пакручастыя зморшчыны на тварах жанчын, абгінгнутыя нейкімі адмысловымя хусткамі», «мачуцьне чужкіх мов», «кыстыя ходнікі і ўрачыстыя маршы», «парады школьнікаў у трыкатажных майтаках» і т. д. У цвёрдзіце «слану і насарогу», упрогожаных нацыянальнай сімволікай, што дафілоюць па галубым праспекце», цвёрдзіце было б. Зрэшты, краіна для аўтара — фон, на якім выявіўчыца грамадскай проблемы. У прыгодах, тая халодная цікаўка, з якой выдуманыя героі згадваюць жахлівія речы, бачаныя ў выдуманай краіне. Зрэшты, ці болей суперажывання выкіпіцькою реальнага краіны выявіла фота з зон реальных лакальных канфліктў, якімі апошнія гады поўніцца зборнік найлепшых здымкаў свету?

«Вы ведаце, які ў нас брак беларускамоўнай п'ес, — кажа Халеzin. — Асабліва на сучасную тематыку, асабліва якансных. А «Беларусь» чыгнеціца, а галаўней глядзіцца, на адным дыху. Вельмі адміслювалася п'еса».

Павал
Касцюкевіч

МАРК ЛЕДЭТЭД

Беларусь

(урывак з п'есы)

Жанчына: Сівабароды чарнаскуры лодачнік, які пагадаўся давесці на да першага блокаста за нейкі пару дзяляраў, сарданіча пасміхніўся і працадаў скроў свае ўсцяжкі пракуранаю зубы: вялкім тубелінусу.

Мужчына: Сеўшы на няўтольныя лавы і ўёртваўся да шматлікіх пырскі, якімі абдабаваць на пасля кожнага неасіржонага ўзмаку вёслы, мы разагнулі набытыя яшчэ ў Лондане турыстычны атлас. Вуліца Абортав, праспект Трыміці... Тады ётны назыву гучалі так рамантычна.

Ж. У атласе было напісаны, што самы вялікі гатэль у Мінску мае форму галавы Леніна. Я настойвала, каб мы съпініліся менавіта там. І пажадана ў области вока.

М. Тады ў нас было столькі надзеяў! Зрэшты, як і на пачатку кожнага падарожжа.

Ж. Але поўным вечэрнікі сканцацца, і цібле плошчыць да канкрэтнага бадуна.

М. «Глідзі!» — выгукнула ты, паказваючу рукою кудыбыць у цімрэчу.

Ж. Там, у першыя золаковых промянях, відніеўся гаты зроблены з малака і бетону свет — свет, пакуль яшчэ новы для нас і таму прывабны. Паднесысі біночкі да вачі, можна было разглядзець шырокія простыя вуліцы, па якіх няспешна рухаліся дзіўнай маркі камбайні, статую мясцовага цара, упрыгожаную вялізным рэкламным чыпсай «Лізіз», самаўпуне насыц паліцэйскіх, што гвалтавалі якусьці дэзліну наўпраст для люднай узбярэжнікі, вісельнія твары дзе-так.

М. Трохі водадль быў чуваць сполахі стрэлаў гарнітару і кулямётная трасканица. Відаць, у нейкай часці Беларусі ішла вайна.

(...)

З англійскага пераклаў
Ілля Сін

Кудзіненка здыме

«Беларусьфільм» падпісаў дамову з Андрэем Кудзіненкам, аўтарам паўзабароненага фільму «Акупацыя. Містэрія», на здымкі стужкі «Масакра». Жанр — гатычна-трагічны жахаў. Сюжэт падобны да «Локіса» Праспера Мэрымэ. Месца

дзеянія — Беларусь пасля падстаннія Каліноўскага. Любоўная гісторыя ў сюжэце таксама ёсць. Спачатку рэжысёр пранапоўваў сцэнар расійскім і польскім кінакампаніям. Але расійскую кінаіндустрыйную напаткаў крызіс. Польскім парт-

нёрам спачатку не падабалася «шматмоўнасць» (у фільмах Кудзіненкі героі размаўляюць на мовах, што адпавядаюць іх нацыянальнаму сцяблінаму статусу) — беларускай, польскай, расейскай. А пасля крызісу наскрыць і польскую кінавиртвочарца.

У выніку рэжысёру склаў дамову з кінаіндустрый, якая ад эканамічнай сітуацыі не зале-

жыць ніяк: з «Беларусьфільмам». Яму абяцалі не чаплянца з іздзялічнымі прыдзіркамі і фінансаваць шыходка. Запуск карыні прызначаны на восень.

Ціпер рэжысёру збирае каманду. Роль графа, які ператвараецца ў мяждведя, пранапаваная Анатолію Кату; святаратам (і былым паўстанцам) — можа стаць Аляксандр Колбышыаў, вядомы, як зухаваты Штыркін з «Аку-

паци». Рэжысёр хацеў бы запрасіць здымкаца і Ляўона Вольскага — на ролю музыкі, і гурт «Троіца».

А перад мастаком карыні Артурам Клінавым паставлена задача не толькі намаляваць прыдуманы свет, але і стварыць загадку, якая мае вялікае (і камічнае) значэнне ў сюжэце.

Андрэй
Расінскі

КАЛЯНДАР

Красавік

- 1 — Дзень дурнія.
- 1 — 200 гадоў тому (1809 г.) нарадзіўся Мікалай Гоголь.
- 6 — 10 гадоў тому (1999 г.) у мінскім бальніцы памер Генадзь Карпенка, відомы палітык, допуштавіхінага Савету 12-га і 13-га склікання, мэр Маладзечна.
- 10 — П'еса ў юдэю.
- 12 — Вялікдзень на каталікоў.
- 12 — Сусветны Дзень авіяцыі і касманаўтыкі. У гэты дзень Юрый Гагарын здзейсніў сваю палёт у космас. Менавіта праз першага касманаўта ў некаторых заходніх краінах гэтае свято называецца «Ноч Юрыя» / Yuri's Night.
- 19 — Вялікдзень у праваслаўных.
- 20 — 175 гадоў з дня нараджэння беларускага геадзіста Юзафа Жылінскага, даследчыка Палесся.
- 26 — Дзень Чарнобыльскай трагедыі.
- 28 — Радаўніца.

Склад ЛК

НОВЫЯ КНІГІ ДАСЛАНЫЯ У РЭДАКЦЫЮ

Алесь Няўвесь. Частка 2.

Калі вы любіце «Сказ пра Лысую гару» або «Ідзіот, самы настаяшчы», другую кнігу Алесь Няўвесі «Адлуп» — для вас.

Цягам году на старонках «Свободных Новостей» Няўвесь даваў сатырычную справацдачу аб глупствах і палітычных падзеях, якія адбываюцца ў краіне. Пра шведскага веласіпедыста, якога абрабавалі ў Маладзечне, пра адмену «залатой акцыі», пра апафеозны «Даждынік» ў Орши, пра невызначайную істоту, якая бегае па беларускіх ляясах і вёсках, пра класікі літаратуры, якіх выкінулі з школынай праграмы, пра «авіяналёт» на дачын пасёлак побач з «лініяй Сталіна»... Яшчэ памятаеце? Як не, то маеце нагоду прачытаць пра іх у пастычным пераламенні Няўвесі.

Айчынная літаратура пачала сваю адроджаную хаду менавіта з сатырычных вершаваных пазм-фельтонаў, «Тарас на Парнасе» і

Алесь Няўвесь. Адлуп. —
Мінск, 2009

«Энэіда навыварат». У краіне, дзе пераход на персаналіі ў фельетоне пагражаем кімнічнай справай, а сатырычныя творы па-ранейшаму абгорнуўшы ў эзопаву мову баек, гумарыстычныя паэмі маюць стаўлы попыт. Усё гэта, без усякай сувязі з літаратурнымі вартасцямі саміх твораў, наводзіць на пытанне: што, грамадства захрасла ў сваім развіцці ў XIX стагоддзі?

Ляўон К.

СЦІСЛА

Грандыёзны рок-фестываль

пройдзе 23 мая на адкрытай плошчыцы аэрапортубу «Баранаві» (непадалёк ад мінскага Уручча). З фесту Bela music — 09 з удалзям «Крамы», Neuro Dubel, «Палац», «Дзешіліцій» арганізаторы хочуць зрабіць «фестываль фестывалю», дзе маглі бы сабрацца героі ўсіх музычных прэмій, што маюць начиненне да беларускай музыкі. Ідзю падтрымаў Мінкультуры.

пры міжнародных тэатральных фестывалаў. Яго пастаноўкі ідуць у тэатрах Беларусі, Расіі, Аўстріі, Польшчы.

Усе яны запяяць па-беларуску

Інтэрнэт-партал «Тузін Хгой» і грамадзкая кампанія «Будзьма беларусам» пачынаюць акцыю «Тузін». Перазагрузка. Самыя цікавыя айчынныя беларускамоўныя выкананіці запішуть свае хіты па-беларуску. «Перазагрузіца» пагадзіліся зоркі беларускай поп-сцены і альтэрнатыўнай выкананіці. Усе песні праекту будуть прэзентавацца на сайтах music.fromby.net і budzma.org. МВ, БелапАН, Тузін Гітоў

1989 год. Вільня. Устаноўчы з'езд БНФ.
У прэзідіюме — Вячаслаў Жыбуль, Зянон
Пазняк, Юры Хадыка. Цалкам
фотарэпартаж глядзіце ў часопісе
АРЧЕ (№1-2'2009).

Код 1989

«Мусіць быць створаны надзеіны межанізм абароны ад самога кіраўніка дзяржавы, калі яму пачнуць сніца сны пра Сталіна». Піша Віталь Тарас.

Часам у гісторыі за год адбываецца болей кардинальных зменаў, чым за папярэдні дзесяцігодзі. На нашай памяці такім быў год 1989-ы.

Вось толькі некалькі, найболіш знакавыя, падзеі — першыя ў гісторыі СССР выбары, на якіх вылучаліся некалькі кандыдатаў на адно дэпутацкое месца; першыя паўсвабодныя выбары ў Польшчы, утварэнне рафарматарскага ўраду Мазавецкага; крываю разгон намётавага лагеру студэнтаў на плошчы Ціньяньмінь у Пекіне; падзенне камуністычнага рэжыму ў ГДР, руйнаванне Берлінскай сціны — сімвалу таталітарызму і падзелу Еўропы; «Аксамітная революцыя» ў Празе. Расстрэл румынскага дыктатара Чаушеску і ягонаі жонкі.

Радасць вызвалення «з-пад глыбай» камунізму тады пераважала над трагізмам многіх падзеяў. Але што засталося ад надзеі на лепшую будучыню за апошній двадцаткі гадоў?

«Салдаты блакавалі падъходы, акружалі грамадзян і білі іх дубінкамі і сапернымі рэдзіёкамі, не шкадавалі тых, хто ляжаў тум і галадаў, дзяўчут пад стальны кабет, дактараў і работнікаў Чырвонага Крыска, пераславалі тых, хто ўцякаў, дабівалі параненых, вырываючы іх з рук медыцынскага персаналу, білі работнікаў мясцовай міліцыі, якія, выконваючы свой службовы абязядак, ратавалі жыццё грамадзян.

Паводле афіцыйных звестак, на месцы трагедыі загінула шашнаццаць чалавек, чатырынадццаць з якіх жанчыны. Самай старэйшай з іх — семдзесят, самай малодшай — пяццінадццаць»...

З выступлення Т. Гамкрэлідэ, дыректора Інстытуту Усходазнаўства АН Грузінскай ССР (са стзнаграмы Гэзэду народных дэпутатаў СССР). «Зачытвало лозунг, найбліжыш пашырэння на ўсім горадзе і асабліва ў раёне Дому ўраду, у тым ліку на англійскай мове: «Далоў расійскі камунізм!», «Далоў камуністычны рэжым!», «СССР — турма нароадаў! (...) Сапёровы рылдёўкі былі ў асабавага складу толькі як прыналежнасць экіпажу. Хтонікто трывалай руцэ сапёруную рылдёўку, бо саладуў трэба чымсьці бараніца».

З выступлення I. Радзёнава, камандуючага войскамі Закаўказскай ваенай акругі (тамсама).

9 красавіка

Быў момант увесну 1989-га, калі многім падалось, што надзеям на перамены ніколі не збыцца. 9 красавіка савецкія дасантнікі разагнali ў цэнтры Тбілісі мірную маніфестацыю.

Маніфестанты патрабавалі немагчымага — выходу з СССР. Савецкая імперыя апірвала зубы. Зубы, праўда, былі ўжо гнілья. Але кроў людская была спарадкай.

Здавалася, гарбачоўскім

пакладзеная мяжка. Але 23 мая ў Маскве сабраўся першы З'езд народных дэпутатаў СССР. Пачаўся ён з таго, што дэпутат Тайлегенкаў (Лекар «хуткай дапамогі» з Рыгі) нечакана, яшчэ да пачатку паседжання, выбег на tryбуunu і прыпанаўшаваў паміж загіблых у Тбілісі. І ўсе дэпутаты, прысутныя ў зале, — у тым ліку сакратары абкамаў, праістадзінскіх народных дэпутатаў СССР).

«Зачытвало лозунг, найбліжыш пашырэння на ўсім горадзе і асабліва ў раёне Дому ўраду, у тым ліку на англійскай мове: «Далоў расійскі камунізм!», «Далоў камуністычны рэжым!», «СССР — турма нароадаў! (...) Сапёровы рылдёўкі былі ў асабавага складу толькі як прыналежнасць экіпажу. Хтонікто трывалай руцэ сапёрующую рылдёўку, бо саладуў трэба чымсьці бараніца».

У дні з'езда на вуліцах Мінску часціком можна было бачыць людзей, якія ішлі альбо стаялі, прыціскаючы да вухаў радыёпрыемнікі. Яны слухалі не рэпартажы з футбольных матчаў, а выступленія Алесі Адамовіча, Гаўрылы Папова, Барыса Ельцина, Андрэя Сахарава, Станіслава Шушкевіча. У 1990-м з яшчэ большай увагай будучы слухаць паседжанні Вярхоўнага Савету БССР, потым — ВС Рэспублікі Беларусь. Многія слухалі прымчыя падчас мітынгаў, даючы паслаху трансляцыю суседзям у перапынках паміж выступамі прамоўцаў на плошчы.

«Падчас вайны, я гэта назірай сам, а потым чую ад іншых, людзі ад страху нечакана ўтадалі ў сон, засынагі. Вакол людзей забівали, як у беларускіх

Хатынях, а чалавек заснуй і спіц. Абарончая рэакцыя арганізму, псіхікі. Вось так адну частку народу па чараві забівалі ў 1920-я, у 1930-я, у 1940-я гады, а астатнія занураныя былі ў здрэнценні».

«Мусіць быць створаны надзеіны межанізм абароны ад самога кіраўніка дзяржавы, калі яму пачнуць сніца сны пра Сталіна»

З выступлення Алесі Адамовіча (тамсама).

Вандэя — хто гэта?

У Беларусі не было таго ваду публікацыяў, якія выхадзілі тады адна за адной у маскоўскіх «тоўстых часопісах». Не так шмат твораў захавалася, так бы мовіць, у шуфлядах сталоў беларускіх пісменнікі. З ранейшай забароненай літаратуры падчас перабудовы ці краху пазней былі надрукаваныя, хіба, толькі «Дзве души» Гарэцкага, «Запіскі Самсона Самасуя», «У кіпцюрах ГПУ» Аляхновіча, вершы Генюшы і Арсеньевай (цалкам іх спадчына не апублікавана ў Беларусі і дагэтуль)...

Але Беларусь, як цяпер разумееш з адлегласці часу, не была і гэты Вандэя, якой яна бачылася многім у 1989-м.

Моц вольнага слова, спарады, часам уражвае. Пра Беларусь як пра Вандэю загаварылі праз публістычныя выкізанні Алесі Адамовіча. Падчас

гвалтоўнага разгону маршу на Курапаты, на Дзяды-1988, людзі скандавалі: «Ван-дэ-я!» Словы гэтыя былі звернутыя не столькі да специзаціяў, якія і слова таго не ведалі (некаторыя з іх пыталіся: хто такая Вандэя?!), колькі да камуністычнай улады БССР.

Цяпер мы можам разважаць, што агульнае між Вандэяй і Беларуссю — толькі сялянініца большасць на насельніцтве (у

нашым выпадку гэта быўшы сялянін, гардзякан ў першых пакаленнях). І што «белы тэрор» супраць рэвалюцынераў у французскай правінцыі быў адказам на «чырвоны тэрор» пaryjskіх якабінцаў. Але лозунг на нейкі час зрабіўся папулярным. Хаця ў дачыненні да Сакалова (хто ціпер памятае яго імя і пасаду?) і іншых чалысоў ЦК КПБ гэта, хутчэй, было кампліментам. Якога яны, зразумела, не разумел і не жадалі.

Неаспречна, што ў Беларусі адбываўся тады сапраўдная революцыя. І началася яна нават не ў кастрычніку 1988-га, калі адбылася першыя ў СССР масавыя антысталінісцкія дэмманстрацыі і калі супраць мірных дэмманстрацый быў ўжыты «спецырэдак»), а ўлетку.

(У) моўная рэвалюцыя?

У Беларусі не было сваіх «Московскіх новостей» ці «Новага міра», але ў яе была і ёсць свая легенда «перабудовачнай» журналістыкі — тыднік «Літаратура і мастацтва» на чале з Анатолем Вярцінскім. А зорным часам гэтай журналістыкі сталася, безумоўна, публікацыя артыкула Зянона Пазняка і Яўгена Шмыгальёва «Курапаты — дарога смерці». Нічога падобнага, паводле моц фактаў пра злачынствы НКВД і глыбіні маральнага зудзяния на грамадства нізе на савецкай прасторы, наколькі мне вядома, да тae публікаціі не было. (Пра моц артыкула ўжо скончыла радактар газеты «Беларусь сегодня» Павел Якубовіч у інтэрв'ю польскім журніалістам для кнігі «Зрабаваны народ» сцвярджае, быццам хацеў апублікаваць падобную інфармацыю пра Курапаты, але Пазняк яго апярэдзіў).

Акрамя таго, былі непадцензурныя «Навіны БНФ». У 1990-м, дзякуючы Сяргею Дубаўцу, з'явіцца газета «Свабода», у 1991-м адrodзіцца «Наша Ніва». «Народная газета» стане газетай «Дзве души» Гарэцкага, «Запіскі Самсона Самасуя», «У кіпцюрах ГПУ» Аляхновіча, вершы Генюшы і Арсеньевай (цалкам іх спадчына не апублікавана ў Беларусі і дагэтуль)...

Адрозні ад рэвалюцыяў у суседніх краінах Балтый, у нас гэта не была «спеўтая рэвалюцыя». Але беларускую революцыю канца 1980-х смела можна назваць рэвалюцыяй моўнай. Яна выйяўлялася не толькі ў беларускіх вольных выданнях, у з'яўленні цілай хвалі маладых журналістаў, публікацый філолагі і гісторыкаў. Мова вольна загучала на вуліцах і плошчах, на мітынгах і дэмманстраціях.

Дык што гэта было ў 1989? Можа, гэта быў усяго толькі ружковы сон, які скончыўся ўсяго праз пяць гадоў? Гэйсікі не можак прачинуцца, выйсці з таго здрэнценні, пра якое пісаў Адамовіч.

Патрэбны код доступу да памяці. Калі мы яго яшчэ не згубілі.

24 красавіка 18:00 клуб Рэактар

Стары Ольса
Тэстамэнтум Тэрра
Кейлі Кёл
Расалія, Келіх кола
Капэла Зеле (Польшча)

Прэзентация альбома гурта Літвін Троль

БУДЗЬМА ДУДАРАМІ!
www.dudar.info

ДУДАРСКІ ФЭСТ

т. 6490888 www.dudar.info ТДА "ТОР" adidas Компания

Канікулы Адм. ЧСУП «Концепт Студія». УНП 199696929. Газет. час. № 361. Вып. Учн. Купле: МГІК 12.03.2009.

ІМПРЕЗЫ

Кнігапрадавець Адам Глубус

9 красавіка ад 18 да 19 гадзіны літаратар, мастак і выдавец Адам Глубус гандлюе сваім і чужім кнігамі ў кнігарні «Літвіні» (мастакая галерэя «Падземка», пр. Незалежнасці, 43). Можна прыцьбаць з аўтографамі лусім новую яго кніжку PLAY.BY. Таксама ў «Падземку» гэтым часам праходзіць

першая персанальная выставка жывапісу Адама Глубуса «Магія».

Прэзентация кнігі Барыса Клейна

10 красавіка (пятніца) ад 17 гадзіны да памілкіні Беларускага ПЭН-Цэнтра (Казлова, 7-10) адбываецца прэзентация кнігі Барыса Клейна «Недосказанное. Имена». На

КАНЦЭРТЫ

Томі Эмануэль

У «Цэнтры» (Кастрычніцкая пл., 1) 11 красавіка — канцэрт адна-го з найлепшых гістарычных пісняў свету Томі Эмануэля. Пачатак а 18:30

Вечар джазавай музыки

8 красавіка ў «Графіці» — вечар джазавай музыки. Бяруць-удзел Л.Крукousкай і А.Паршын. Пачатак а 19:00

Князь Мышкін

9 красавіка ў Музее М.Багдановіча (Багдановіча, 7а) — «Князь Мышкін» і сабры. Пачатак а 18:30

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

Дарагія расіяне! Прыміце спачуванні

Тарас Бульба

Расія, 2009, каліровы, 100 хв.

Рэжысёр: Уладзімер Бартко

Ролі выканоўшы: Багдан Ступка, Ігар Пятранка, Уладзімір Удавіченкаў, Магдалена Мельцак, Уладзімір Ільін, Юрыя Бяляев, Міхail Барскі, Ада Рагоўчава, Даніэль Альбрэхскі

Жанр: Герайчкая драма паводле аповесці Мікалая Гогала

Адзнака: 4 (з 10)

На карынту Уладзіміра Бартко «Тарас Бульба» я шоў у прадчунаўскім добраўдівішчы. Чаго яшчэ цікава ад савакавых і юскавых твораў Гоголя? Дай рэжысёру, як піставі «Сабаче сірдзі і съётата», зазычай стаўшы да класік ашчадна.

Ёсць дзве версіі «Тараса Бульбы» — 1835 і 1842 году. У рэдакцыі 1835, падручнікі упершыню ў зборніку «Міграпад» і прынятый на Украіне, начо дубіх развязкіні пра фрутою землю і праваславнага цара. У версіі 1842 г., які больш даслабоды расцікнуў чытачоў і драматургаў, Тарас Бульба — гэта стаўшы пра паводле аповесці Мікалая Шыло. Імёне Гоголем — жывое. А фільм выйшаў фальшывы. Гэта тым больш дзеяні, што Уладзімір Бартко — рэжысёр да-лека не апошнія зашалону.

Значчыць, праблема не ў рэжысёры, а ў агульнім стане расійскай сядомасці. У найкім агульнім фоне і змене падставай.

За Гоголем — наўнічання стылю украінскай мовы, савакавыя фарбы і жывая душа. У фільме — бяздунна-стэртыльны ёзик, «правильныя» карынка і закадравы каментар Сяргея Блэркува ў традыцыйных «брэгі-гады».

За Гоголем — казацкая вольніца, разгул народнае Гоголь прызнаўшы за ім і сваю прафу, і свой горар. Здраднік Андрэй — пад бел-чырвона-белым (!?) сцягам. Бартко нават дапісаў апоець, укладыны ў вусы і галавілічы ў прадчыску словы быццамі гэтычычы ў расійскіх наўніцах: «Я не люблю!» Вішла плюскатая агіта.

Не ратуюць карынту наўвочы Багдана Ступкі, які ідальна пасуе для ролі Тараса Бульбы.

У фільме просьці нацяралістичных сінану, якія змяніліся параднавізансю. Гоголь не хаваў корстасці тых часоў — але да чытчыя ставіўся к павагаю. Экранізаторы ж не складаюць забороненіх іх сродкам: практычна цэлы, адзенчыць руки і ногі, круй ў эзлігінага жывапісу Беларусі.

Дай не ў дзяялках спраў. Усё напісаное Гоголем — жывое. А фільм выйшаў фальшывы. Гэта тым больш дзеяні, што Уладзімір Бартко — рэжысёр да-лека не апошнія зашалону.

Значчыць, праблема не ў рэжысёры, а ў агульнім стане расійскай сядомасці. У найкім агульнім фоне і змене падставай.

За Гоголем — наўнічання стылю украінскай мовы, савакавыя фарбы і жывая душа. У фільме — бяз-

ВЫСТАВЫ

Белая ружа

У Музеі гісторыі Вілікай Айнынай вайны (Кастрычніцкая пл.) да 30 красавіка працуе выставка «Белая ружа», прысвечаная студэнцкому супрацоўніцтву гітлеравскаму разрыву ў 1942—1943 гг. Выстава расказвае пра дзеянісці немецкіх студэнтаў-«медикусаў», якія распаўсюджвалі азітгітлеравскія ўлёткі ад імя «Белай ружы».

Аб'ектны жывапіс/ Pittura Oggettuale

У мастакай галерэі Універсітэта культуры да 11 красавіка працуе беларуска-італьянская выставка «Аб'ектны жывапіс/Pittura Oggettuale», якай яб'ядліла выплескі італьянскага інстытуту мастакства Gubbio, Беларускай акадэміі мастацтваў і БДУ (факультэт культуры і мастацтва). Удзельнікі: Самуэль Вэнтан (аб'екты з дэльніц і палатні), Сяргей Ждановіч (фота). Даўніс Барсукоў і Павал Кастусік (жывапісы) ды іншыя.

Алтарны жывапіс/ Беларусі XVIII—XIX стагоддзяў

У Мастакім музее (Леніна, 20) да 23 красавіка працуе выставка «Алтарны жывапіс XVIII—XIX стагоддзяў». На выставе можна убачыць 33 творы эзлігінага жывапісу Беларусі з фонду музею, многіх з якіх вы-

стаўляюцца ўпершыню.

Мінскі альбом № 1

Да 20 красавіка ў галерэі «Свет фота» (Прытыцкага, 10) працуе фотавыставка Валерыя Відрэню «Мінскі альбом № 1 (2009)».

Работы Іларыі Вечар і Дэмітрыя Зайцева

Да 30 красавіка ў абласноўнай бібліятэцы імя Пушкіна (Гікілы, 4) працуе выставка твораў Іларыі Вечар і Дэмітрыя Зайцева. Экспазіцыя бацька Іларыі Вечар носіць назуў «Канон». На ёй паказана калекцыя абрэзку, на-писаныя на аснове іканаграфічнай візантыйскай школы, закладзеныя апостоламі Луком.

200-годдзь Гогала прысвячаеца...

Да 14 красавіка ў Нацыянальнай бібліятэцы працуе выставка, прысвечаная 200-годдзю Мікалая Гогала. На выставе экспануе калекцыя калекцыяў, на-паказана апавесь «Походжэнне Чинікова, или Мертвые душі» (СПБ, 1900 г.) з партрэтам Гогала, гравіраваным на сталя, 10-ю гелі-гравюрамі і 355-ю ілюстрацыямі настакоў, і мнозвучныя іншыя экспанаты.

Выставка Барыса Аракчэеўса

У Літаратурным музее Максіма Багдановіча (Багда-

новіча, 7а) да 8 мая працуе мастацкая выставка Барыса Аракчэеўса «Мяя Яраславія». Місціны, звязаныя з жыццем і творчасцю Максіма Багдановіча, знайшлі адлюстравані ў творчасці Барыса Аракчэеўса. У фондах Літаратурнага музея Максіма Багдановіча захоўваюцца лігатыны — «Гады выноўбы гіннай», «Апрашнія вясна ў ліці», «Дом у Яраслаўлі», «Яраслаўль. Сажалка ў Карабісе». Па сцежках М.Багдановіча.

Велікодны падарунок

Выставка-празднік «Велікодны падарунок» распачнешчы 9 красавіка ў 15-й у галерэі «Скарбніца» (Кісялевіча, 40). На выставе: арыгінальні сувеніры — святочныя абрэзкі. Велікодныя саламянія яйкі, кошкі, анёлы, сувеніры для упрыгожвання кулічча, ручкі, тэматычныя паштоўкі... Уваход вольны. Выставка працягненца да 20 красавіка.

Сустрэча з пазнакамі

10 красавіка ў бібліятэцы № 12 (Макоўская, 164) адбудзеца творчая сустрэча-імпрэзацыя з дэвонамі пазнакамі — Алена Бланжакой і Вікай Транас. У вечарыне восьмёме ўздел бард Наталія Пушкарова. Спецыяльныя госьцы — музыка, лідар гурту White Night Blues Юры Несцірэнка. Пачатак а 16-й. Уваход вольны.

ТЭАТРЫ

9 красавіка

Купалаўскі тэатр — «Вяселле»
Тэатр беларускай драматургіі — «Ванаў»

Тэатр імя Горкага — «Сунічная паліяна»

Музычны тэатр — «Іонана і Аўс»

10 красавіка

Купалаўскі тэатр — «Вяселле»

Тэатр імя Горкага — «Бег»

Музычны тэатр — «Іонана і Аўс»

Тэатр беларускай драматургії — «Фанан + Юлія»

Тэатр оперы і балету — «Лебядзінае возера»

Тэатр юнага гледача — «Ліса і вінаград»

Тэатр імя Горкага — «Утайма-вінне нараўствіў»

Мыш

Тэатр юнага гледача — «Нататкі музыкі-вар’ята»

Тэатр імя Горкага — «Трох-грашовая опера»

Тэатр беларускай драматургії — «Пенонцы звер»

15 красавіка

Купалаўскі тэатр — «Ядзіга»

Музычны тэатр — «Ночу Вене-ци»

Тэатр беларускай драматургії — «Айбаліт. Бармалей, пра жыве і брадвей»

Тэатр оперы і балету — «Лебядзінае возера»

Тэатр юнага гледача — «Ліса і вінаград»

Тэатр імя Горкага — «Утайма-вінне нараўствіў»

16 красавіка

Купалаўскі тэатр — «Ядзіга»

Тэатр беларускай драматургії — «Лебядзінае відняментах»

Тэатр оперы і балету — «Шчайкунок»

Тэатр імя Горкага — «Анджэла ды іншыя»

Музычны тэатр — «Севасто-польскі вальс»

17 красавіка

Купалаўскі тэатр — «Вольга»

Тэатр беларускай драматургії — «Навыкі-госцы»

Музычны тэатр — «Шклянка вады»

Тэатр юнага гледача — «Тарас на Парнісе»

Тэатр імя Горкага — «Перад заходам сонца»

18 красавіка

Купалаўскі тэатр — «Вечар»

Купалаўскі тэатр — «Прыгody»

«Апельсінаве віно» (Малая сцэна)

Тэатр беларускай драматургії — «Дамавікі»

Тэатр беларускай драматургії — «Чорны квадрат»

Тэатр імя Горкага — «Даходнае месца»

Музычны тэатр — «Трэвалы алавянны жайнеры»

Музычны тэатр — «Магія любоў»

Тэатр імя Горкага — «Іздзельны мух»

19 красавіка

Тэатр імя Горкага — «бег»

Тэатр лялек — «Чароўная лампа Аладына»

ІНТЕРІОР

</

«Белсат»: тэлепраграма на 13—19 красавіка

«Белсат» — гэта незалежны беларускі спадарожнікавы тэлеканал

13 красавіка, панядзелак

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выпуск)
 18.10 «Ранча», серыял: 22 серыя
 19.00 «Гісторыя пад знакам Пагоні»: «Курганы»
 Курганы — насыты над старажытнымі магіламі, «сведкімі свайной мінуўшчыны». У Беларусі яны началі з'яўляцца яшчэ задоўга да хрысціянізацыі. І хоце шмат якіх з іх «краскі» археолагі, нават пасля гэтага яны застаюцца для нас таімніцёй.
 19.05 Канцэрт «Салідарныя з Беларуссю», ч. 2
 19.55 «Восем месцаў. Вандроўка ў Афганістан», дак. фільм, 2006 г., ЗША
 Сучасны Афганістан заставае тэрыторый праблемай. Аўтары стужкі праехаюць ўсю краіну ад невялікіх гарадоў да сталіцы — Кабулу.
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўны выпуск)
 21.15 Жаўтуха (гумарыстычная праграма)
 21.45 «Вясельныя клюпаты», маст. фільм, рэж. Эдам Шэнкен, 2001 г., ЗША — Нямеччына.
 Мэры Ф'ёрэ працуе арганізаторкаю вяселлю. Яна вельмі амбітная, цягавітая, ведае, што трэба рабіць і кізазіць, каб ператварыць любое вяселле ў сапраўднае відовішча. Але неяк Мэры пазнаўмілася з адным лекарам і адразу закахалася ў яго, пасля чаго ёйнае жыццё цалкам змяняецца. Рэч у тым, што яе новае каханне — гэта жаніх на самym важным для яе вяселі, якое яна мусіць зарганізаваць максімальна добра, каб дасягнуць кар'ерных вяршынь.
 Ці ажэнція яна хлопца з ягонаю старою сябруюка з коледжу?..
 23.25 «Элі Макблі», тэлесерыял: IV сезон, 10 серыя
 00.10 Аб'ектыў (навіны)

14 красавіка, аўторак

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выпуск)
 18.10 «Элі Макблі», тэлесерыял: IV сезон, 10 серыя
 19.00 «Восем месцаў. Вандроўка ў Афганістан», дак. фільм, 2006 г., ЗША
 20.00 Кухня (музычная праграма)
 20.20 Асабісты капитал (еканамічна праграма)
 20.40 Пацтоўка з Вільні (праграма пра беларусаў у Літве)
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўны выпуск)
 21.15 Маю права (прававая праграма)
 21.35 Еўропа сέння: тэлесачасопіс каналу «Нямецкая хвала»
 22.05 Госць «Белсату»: Павал Мажэйка размаўляе з вядомымі экспертамі ды палітыкамі на найбольш актуальныя і гарачыя тэмы
 22.25 Сальда (еканамічна праграма)
 22.45 «Элі Макблі», тэлесерыял: IV сезон, 11 серыя
 23.30 YoLife! (моладзевая праграма)
 00.00 Аб'ектыў (навіны)

15 красавіка, серада

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выпуск)

- 18.10 «Элі Макблі», тэлесерыял: IV сезон, 11 серыя
 19.00 «Кіно і катлеты», дак. фільм, рэж. Вольга Мікалайчык, 2008 г., Беларусь
 20.15 Беларусь ў Польшчы

- 20.30 Праект «Будучыня: навукова-папулярны агляд тэлеканалу «Нямецкая хвала»
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўны выпуск)
 21.15 Рэпартэр (публіцыстычна праграма)
 21.40 «Гісторыя пад знакам Пагоні»: «Курганы»
 21.50 «Замежныя справы», маст. фільм, рэж. Гэльмут Шлепі, 2003 г., ЗША.
 23.25 Кружка (сусветная музыка)
 00.00 Аб'ектыў (навіны)

16 красавіка, чацвер

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выпуск)
 18.10 «Замежныя справы», маст. фільм, рэж. Гэльмут Шлепі, 2003 г., ЗША.
 19.45 «Без рэтушы»: «Іншэе жыццё», дак. фільм, 2008 г.
 20.30 На колах: аўтамабільны агляд тэлеканалу «Нямецкая хвала»
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўны выпуск)
 21.15 Сальда (еканамічна праграма)
 21.35 Інтэрнаўты выбіраюць
 22.10 «Кансультатыцы ў ружовы садзе», серыял: 2 серыя
 22.55 «Невядомая Беларусь»: «Лебядовы гады», дак. фільм, 2008 г., Беларусь
 23.25 З архіву «Jazz Jamboree»: «Michele Rosewoman New Yoruba», ч. 2
 00.00 Аб'ектыў (навіны)

17 красавіка, пяцніца

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выпуск)
 18.10 «Кансультатыцы ў ружовы садзе», серыял: 2 серыя
 19.00 Маю права (прававая праграма)
 19.15 «Невядомая Беларусь»: «Дарога да пекла. Атрут», дак. фільм, 2008 г., Беларусь
 19.45 Праект «Будучыня: навукова-папулярны агляд тэлеканалу «Нямецкая хвала»
 20.10 Рэпартэр (публіцыстычна праграма)
 20.40 Кінастужка (агляд кінарныку)
 21.00 Аб'ектыў (навіны, галоўны выпуск)
 21.15 Госць «Белсату»: Павал Мажэйка размаўляе з вядомымі экспертамі ды палітыкамі на найбольш актуальныя і гарачыя тэмы
 21.30 «Корчак», маст. фільм, рэж. Анджэй Вайда, 1990 г., Польшча — Нямеччына.

- Фільм Анджэя Вайды не апавядае пра ўсё жыццё Януша Корчака (сапраўднае імя Гэнрых Гольдшміт) — пісьменніка, педагога, сябра дзяяця. Калі на лічыні кароткага даваеннага пралогу, фільм абмякоўвае ецца 1940—42 гг., калі Старога Доктара з ягонымі гадаванцамі, габрэйскімі сіротамі, фашысты ўзвінілі ў варшаўскім гета. Адзін за адным ён адкідаў шанцы ўласнага выратавання да імкніця абараніць дзяцей ад лютасці нацыстаў.

- 23.25 «Містэр Божае пакуты на Познанскай цытадлі», дак. Артур Пятоўскі,

- 2007 г., Польшча, ч. 1
 23.35 «На поўных абаротах», серыял: 5 серыя
 00.00 Аб'ектыў (навіны)

18 красавіка, субота

- 18.00 Аб'ектыў (навіны, I выпуск)
 18.10 Тыдзень з радыё «Свабода» (аналітычна праграма)
 18.40 «Невядомая Беларусь»: «Напрамінаваныя хлусніёй», дак. фільм, 2007 г., Беларусь
 19.10 На колах: аўтамабільны агляд тэлеканалу «Нямецкая хвала»
 19.40 Наша сцэна: канцэрт гурта «Троіца», ч. 1
 20.10 «Пазма веры», дак. фільм, 2007 г., Беларусь
 20.35 Кухня (музычная праграма)
 20.10 Аб'ектыў (навіны, галоўны выпуск)
 21.10 Еўропа сέння: тэлесачасопіс каналу «Нямецкая хвала»
 21.40 «Як пошту маланкі», дак. фільм, 2009 г., Беларусь

- Фільм пра Расціслава Лапіцкага — лідэра моладзевага антысаўецкага падполля ў пасляваенні Беларусі, які праўжы карткае, але яркае, як маланка, жыццё.
 22.10 Суботні сеанс: «Вакол свету за восемдзесят дзён», маст. фільм, рэж. Баз Кулік, 1989 г., ЗША — Югаславія. У галоўнай ролі Пірс Броснан, 2 серыя.

- Трохсерыйны прыгоднікі фільм па матывах раману Жуля Вэрна.

- 23.40 «Супрасльская лаўра», дак. фільм, рэж. Юры Каціна, 2006 г., Польшча

- Манастыр «Дабравешчанія Маці Божай ў Супраслі ўзікі ў XV ст. Заклалі яго беларускія магнаты Вялікага княства Літоўскага, каб пашыраць «грэцкую веру», пісменства, мастацтва іконапісання і музыкі. Лаўра ў Супраслі пасля Кіева-Печорскага стала другою лаўрою на праваслаўным усходзе. Найвялікшы выпрабаванням для манастыра сталі прымусовыя высляжэнні царскімі ўладамі манахаў у глыб Расіі ў 1915 г. і разбурэнне нямецкімі войскамі юнікальнай абраднай царквы ў 1944 г. Ужо 20 гадоў як у Супраслі аднавіўся манастыр, манахі адбудоўваюць царкву, манастырскія жыццё. Цудадзейны абраズ Маці Божай прыцягвае тысячы паломнікаў.

- 00.00 Аб'ектыў (навіны)

19 красавіка, нядзеля

- 18.00 Прэс-экспрэс (агляд друку)
 18.15 «Ранча», серыял: 23 серыя
 19.05 Канцэрт царкоўнай музыкі, ч. 2
 19.35 «Вячынная маці», дак. фільм, рэж. Халіна Ачакава-Казлоўска, 2007 г., Польшча
 Спадарыня Эльвіра дапамагае людзям. Яна немка і ў пасляваенні час шмат зазнала гора ад савецкай улады. Яшчэ тады яна абяздала сабе і Богу, што не пройдзе міма болю дзіцяці, і сёння трываме слова. Спадарыня Эльвіра жыве і працуе ў Калинградзе, хоце і мела магчымасць вярнуцца ў Нямеччыну. Трэба выбачыць, кака галоў-

ная геранія. Выбачыць можна, але забыцца — ніколі. І апавядае пра свой жыццёвія шлях.

20.05 Форум (ток-шоу): Цераз галаву народу

Некалькі тыдняў цягнуўся інтэнсіўны дыялог паміж уладамі Рэспублікі Беларусь і Еўрапейскага Звязу. Аднак высветлілася, што Еўропе зручней проста весці дыялог з беларускімі рэжымамі, чым нешта рабіць. Ці сапраўды жадаюць вышышайшую слуховую асобы ЕЗ легітымізаць рэжым з боку галоўнай еўрапейскай структуры? Беларусь разам з пяцю іншымі краінамі запрасілі да ўдзелу ў праграме Еўразіяту «Усходнія партнёрыства». Ад таго, як будзе развівацца падзеяў далей, залежыць будучасце ступені да Беларусі з боку міжнароднай супольнасці, што, сваім парадкам, адаб'еца на лёсі Беларусі.

У студні «Форуму» праблему аблікоўваюць беларускія палітыкі.

21.00 Аб'ектыў (вынікі тыдня)

21.20 «Гісторыя пад знакам Пагоні: «Хрысціянства»

Цягам вякоў нашыя працдкі — ад звычайнага селяніна да князя — усе былі паганцамі. Яны прыносялі ахвяры каменнымі (далам, абагаўлялі) прыроду, маліліся Вялесу і Перуну. Усё гэта змянілася ў Х ст.

21.25 Фільматэка майстроў: «Жэлары», маст. фільм, рэж. Оndrжай Трон, 2003 г., Чахія — Славакія — Аўстрыйя.

Фільм зроблены паводле прозы Кветы Легатавай. Падзеі разгротваюцца на фоне другой сусветнай вайны. Галоўная геранія — дзяўчына Элішка — вымушана пакінуць горад і хавацца ў горнай вёсцы, у доме землеўладальніка Эзы. Нанейкі часеў недавер праходзіць і паміж імі, такімі разнымі, узікае хаханне. Элішка спазнае вісковыя працы і побыт, людзей, якія, спамінаючы Бога, могуць быць добрымі і жорсткімі, як і сама прырода.

Фільм намінаваўся на прэмію «Оскар» (найлепши неанглійскамоўны фільм), а таксама на 11 пазыціях на «Чэшскага льва», узяў дзве статуэткі: за найлепшую жаночую роль і за гук.

23.50 «Бульбаны», мультсерыял

00.00 Аб'ектыў (вынікі тыдня)

Збяры Кнігарню «Наша Ніва»

ПЫТАЙЦЕСЯ Ў КНІГАРНЯХ І Ў НЕЗАЛЕЖНЫХ РАСПАЎСЮДНІКАЎ

У кватэрэ, у якой збіраюцца актыўсты Руху за Свабоду, сканфіскавалі ўсю мэблю. Аднак палітыкі ў тым няма: воліс праведзены «дзеля выканання прысуду прапісанаму ў гэтай кватэрэ суну ўладальніцы кватэрэ — Аляксандру Пыхкову», які бы асуджаны да пяці гадоў пазбаўлення волі за махлярства ў вельмі буйным памеры. Прадавацца рэчы будучь у Гандлёвым дому «Усходні». На фота: лідэр апазіцыі не першы год дэйнічае ў экстремальных умовах, таму канфіскацыя мэблі не выбіла яго з каліяны.

ЖОРСТКІЯ ЖАРТЫ

Во так пажартавалі і красавіка невядомыя з помнікам Уладзіміру Леніну, што ў Санкт-Пецярбургу на Фінляндскім вакзале. З дапамогай выхувовага прыстасавання ў шынляі правадыра сусветнага пралетарыту была прабітая дзірка. Акурат 92 гады таму ў красавіку Ленін з калегамі прыбылі цягніком з Нямеччыны ў Расію.

АНЕКДОТЫ

Купіў Пушін «Ніву». І цяпер ездіць за ім не толькі картэж аховы, але і картэж аўтамеханікаў і грузавік з запчасткамі.

— Піражок будзе?

— Ага...
— А чатыры?
— Як гэта — піражок А4?

Ёў: Мне пябё моцна не хапае...
Яна: Для поўнага шчасця ці для роўнага ліку?

Рэкордная для красавіка спёкса

5 красавіка ў Беларусі пабіты тэмпературны рэкорд, які трываўся 63 гады. У Брасце слупок тэрмометра ўзняўся да адніакі плюс 22,6 градуса. Ранейшы рэкорд складаў 22,4 градуса і быў зафіксаваны 5 красавіка 1946 года ў Жыткавічах (Гомельская вобласць).

У Беларусі збудуюць яшчэ 30 Лядовых палацоў

Пра гэта заявіў прэм'ер-міністр Беларусі Сяргей

Сідорскі падчас сустэрэзы з прэзідэнтам Міжнароднай федэрацыі хакею Рэнэ Фазэлем.

«У канцы году я ўзгадніў з Аляксандрам Лукашэнкам будаўніцтва яшчэ 12 пляцовак у найбліжэйшыя гады», — цытуе яго БелТА. Прэм'ер адзначыў, што яшчэ некалькі гадоў таму ў Беларусі былі 4 крэтыя лядовыя арэны, а цяпер іх ужо 13.

Сяргей Сідорскі нагадаў, што беларуская зборная па хакеі з шайбай уваходзіць у дзесятку наймацнейшых каманд свету.

МБ

Макіяж чаго?!

У адной з мінскіх касметычных крамаў вырашылі перайсці на кіршын. Можа, жанчынаў надпіс «МАКІЯЖ ПУПА» не ведае касметычнага брэнду PUPA, а вось увагу неабазнаных мужчынам та��ое прыцягнүць можа: «Мода такая реч — ніколі невядома можа, сапраўды нарочні з прынгам у яе ўвойдзець нафарбаваныя пупты?»

ЛК

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

ЖЫТЛО

Тэрмінова здачы 2-пакаўюкоўскага «Серафіцы» звыгодні: меблі, тэлефон, інтэрнэт, ліфторы, мікрохоладильнік, балкон. Вестыбюльныя пілкоў. Надворная hali@list.by. Апо.

Прыстойнай жанчыны сталагі веек (55 гадоў) адыме адпакоўкаўскатру T: (029) 340-18-25.
Маладасцін'ядыне 1-пакаўюкоўскага (буль. Валаграфскі, Я. Коласа, Лагойскі праектніцтва). (029) 253-74-01 МТС

ХОБІ

Прапануем калекцыю: бібліятэка, здымётка, філатэ-

лія, нумізматыка, калекцыя значакў гербы Беларусі, шлекетныя гранаты, пошук шлекетнага герба aleksnig1@mail.ru, а/c 195. 220030, Мінск

БАГАСЛОЎСКІЯ СЕМІНАРЫ

Запрашаем на багаслоўскую гісторычную Біблійную семінары «Вілікідзень» — Паска: яе сімвалы і значэнне для хрысціянства а із узгоркі красавіку ў паміжсані ТВМія Ф. Скарны (Мінск, вул. Румянцава, 13, увадз. з вуліцы). Тэлефоны для дзвядак: (029) 328-56-78, (017) 249-98-38

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМІ

Ашмяны Віленскай губ. Горад нашыя спакойнымі жыццемі без клопатаў, — нашия гарадскія айцы як бы адпачываюць па выбараў у управу. Ужо колькі гадоў чутно аб вучылішчы. Плян пад школу дае горад (на конскім рынку) і гроши на 600 рублёў у год. Жыды адразу даюць тысячу рублёў. Але справа ётады, эдаеца, пахаваная ў гарадскім архіве. Затое туры мым аж чатыры. І хто хоча пазнаць ашмянскія жыццё, можа судзіць па яго будынках.

Знайомы
«Наша ніва». №14. 1909

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991
галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:
З. Вольскі (1906), А. Ляўкоў (1906—1914),
Янка Купала (1914—1915), А. Дубровіч,
У. Знамяроўскі (1920). С. Дубравец (1991—2000).
сакратары рэдакцый С. Дубравец (1991—2000).
шэф-редактар А. Дубравец
галоўны рэдактар А. Дубравец
мастакі рэдактар С. Скірко
заславальнік С. Скірко
выдавец Г. Скірко

АДРАС ДЛЯ ДОПОСАЙ:

220050, Мінск, а/c 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,

8-029-707-73-29.

E-mail: nn@nn.by

On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Стваралася ў часы Ніці абвяшчання. (12 лапс фармату A2, 6 лін. арк.) Друкварыя РУП «Беларусьпесштрафпра», Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Радыкальнае насыцэнне за замест рабочых абвестак. Кошт саборны. Гасцінічнае абвестыцыяне прызначана для падпісання №581 ад 14 сакавіка 2007 г., выдаецае Міністэрства інфармаціі Рэспублікі Беларусь. Юрдычны адрас: 220101, г. Мінск, пр. Ракасоўскага, 102-71. Ріп. 3012206280014 у МГД ААТ «Белінвестбанка», Мінск, код 764.

Наклад 5650. Газета выдаецца 48 разоў на год.
Нумар падпісаны ў друку 23.00.07.04.2009.

Звязаны № 1882. ISSN 1819-1614.

Рэдакцыйны адрас: Ракасоўскага, 102-71.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

